ARAŞTIRMA MAKALESİ

DİJİTAL ORTAMLARDA NEFRET SÖYLEMİ VE KİLOFOBİ: 'EKŞİ SÖZLÜK'TE ŞİŞMAN KADINLARA YÖNELİK İÇERİKLERİN ANALİZİ

Berrin BALDAŞ ÇAKIR*, Engin ÇAKIR**

Gönderim Tarihi: 07.06.2026 - Kabul Tarihi: 12.10.2026

Baldaş Çakır, B., & Çakır, E. (2026). Dijital ortamlarda nefret söylemi ve kilofobi: 'Ekşi Sözlük'te şişman kadınlara yönelik içeriklerin analizi. *Etkileşim*, 18, 362-392. https://doi.org/10.32739/etkilesim.2026.9.18.374

Bu çalışma araştırma ve yayın etiğine uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Öz

İnternet, kullanıcıların yalnızca içerik tüketen değil, aynı zamanda içerik üreten aktörler hâline gelmesine olanak tanımıştır. Bu dönüşüm, duygu ve düşüncelerin serbestçe ifade edilmesini mümkün kılarken, anonimlik sayesinde ötekileştirme ve nefret söylemi gibi hassas içeriklerin görünürlüğünün de artmasına zemin hazırlamıştır. Buradan hareketle çalışmanın temel amacı, *Ekşi Sözlük*'te 'kilolu kadın iticiliği' başlığı altında üretilen içerikleri incelemek ve platformdaki dijital söylemlerin yapısını ortaya koymaktır. Bu amaçla, nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi kullanılmış; ilgili başlık altında yer alan 1.096 girdi (entry) sistematik biçimde taranarak *MAXQDA* programı aracılığıyla kodlanmış ve tematik olarak analiz edilmiştir. Analiz sonucunda üç önemli bulgu elde edilmiştir. İlk bulgu, kilofobinin yalnızca doğrudan hakaret ve aşağılama ifadeleri içeren açık bir dille değil, sağlık kaygısı ve 'normal' beden algısına dayanan bir söylemle de meşrulaştırıldığını göstermektedir. İkinci bulgu, bireyin belirli koşulları (vücut ağırlığının azalması, spor yapması) yerine getirmesi hâlinde kabul göreceğini ima eden koşullu kabul söyleminin de aslında damgalamanın daha örtük bir biçimi olarak işlediğini ortaya koymaktadır. Üçüncü bulgu ise üretilen girdilerin çoğunluğunun karşıt görüşten oluştuğunu ve bu durumun dijital ortamların yalnızca nefret söyleminin üretildiği bir alan olmadığını, aynı zamanda tartışmaların yürütüldüğü bir kamusal alan işlevi de gördüğünü göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: kilofobi, nefret söylemi, *Ekşi Sözlük.*

* Araştırma Görevlisi, İstanbul Esenyurt Üniversitesi, Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi, İstanbul, Türkiye.
berrinbaldas@esenyurt.edu.tr, ORCID: 0000-0002-6532-6963
** Öğretim Görevlisi, İstanbul Esenyurt Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, İstanbul, Türkiye.
engincakir@esenyurt.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0139-238X

RESEARCH ARTICLE

HATE SPEECH AND FATPHOBIA IN DIGITAL ENVIRONMENTS: AN ANALYSIS OF CONTENT TARGETING FAT WOMEN ON 'EKŞİ SÖZLÜK'

Berrin BALDAŞ ÇAKIR*, Engin ÇAKIR***

Received: 07.06.2026 - Accepted: 12.10.2026

Baldaş Çakır, B., & Çakır, E. (2026). Dijital ortamlarda nefret söylemi ve kilofobi: 'Ekşi Sözlük'te şişman kadınlara yönelik içeriklerin analizi. *Etkileşim*, 18, 362-392. https://doi.org/10.32739/etkilesim.2026.9.18.374

This study complies with research and publication ethics.

Abstract

The internet has enabled users to become not only consumers of content but also active content producers. While this transformation has facilitated the freer expression of emotions and opinions, anonymity has also contributed to the increased visibility of sensitive forms of content such as othering and hate speech. Against this background, the primary aim of this study is to examine the content produced under the title 'kilolu kadın iticiliği' ('the unattractiveness of overweight women') on *Ekşi Sözlük* and to reveal the structure of digital discourse on the platform. To this end, content analysis, a qualitative research method, was employed; a total of 1,096 entries posted under the relevant title were systematically reviewed, coded using *MAXQDA*, and analyzed thematically. The analysis yielded three main findings. First, fatphobia is legitimized not only through explicit forms of insult and derogation but also through discourses grounded in health concerns and notions of the 'normal' body. Second, the discourse of conditional acceptance, which implies that individuals may become socially acceptable if they meet certain conditions, such as losing weight or exercising, functions as a more implicit form of stigmatization. Third, many of the entries consisted of opposing or counter-discourses, indicating that digital environments should not be regarded solely as spaces in which hate speech is produced, but also as arenas in which stigmatizing discourses are challenged, negotiated, and contested.

Keywords: fatphobia, hate speech, *Ekşi Sözlük*.

* Research Assistant, İstanbul Esenyurt University, Faculty of Arts and Social Sciences, İstanbul, Türkiye.
berrinbaldas@esenyurt.edu.tr, ORCID: 0000-0002-6532-6963
** Lecturer, İstanbul Esenyurt University, Vocational School, İstanbul, Türkiye.
engincakir@esenyurt.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0139-238X

Giriş

İnternet, bireysel ve toplumsal kimliklerin yeniden üretildiği, kültürel anlamların dolaşıma sokulduğu ve küresel ölçekte etkileşime açıldığı dijital bir iletişim alanı olarak değerlendirilmektedir. Bilgi ve iletişim teknolojileri aracılığıyla oluşan dijital ortamlar, geleneksel medya ortamlarına nazaran egemen kültürel normların ve değerlerin hızla üretilmesini sağlamaktadır. Diğer bir ifadeyle geleneksel ortamda görece daha pasif bir konumda olan kullanıcılar dijital ortamda aktif bir rol oynamaktadır. Dijital ortamlarda üretilen içerikler, toplumsal hayatı ilgilendiren konu ve olayların anlamlarının; temsiller, söylemler, yorumlar, anlatılar ve çerçevelenme biçimleri aracılığıyla yeniden inşa edilmesine zemin hazırlamaktadır. İnternet ortamı bir yandan alternatif görüşlerin ve karşı söylemlerin ortaya çıkabildiği bir direniş alanı sunarken, diğer yandan toplumsal güç ilişkilerinin ve hegemonik söylemlerin yeniden üretildiği bir iletişim mekânı olarak da işlev görebilmektedir. Bu hegemonik söylemlerden biri de özellikle kadın bedenini belirli estetik ve normatif ölçütler çerçevesinde değerlendiren estetik söylemidir.

Geleneksel medya ve dijital platformlar, zayıflığı idealize eden beden normlarının yeniden üretilmesine katkıda bulunabilmekte ve bu normların dışında kalan bedenleri damgalayıcı temsillerle ilişkilendirebilmektedir. Araştırmalar, hafif şişman veya obez bireylerin medyada stereotipik ve olumsuz biçimlerde temsil edildiğini; sosyal medya ve kullanıcı yorumlarının da vücut ağırlığı temelli damgalayıcı söylemlerin yayılmasına alan açabildiğini göstermektedir. Bazı çalışmalarda kadınların özellikle çevrimiçi yorumlarda daha fazla damgalayıcı söyleme maruz kaldığı bildirilmekle birlikte, bu örüntünün tüm medya türlerinde kadınlara özgü olmadığı görülmektedir (Kite ve diğerleri, 2022, ss. 3-4). Bu nedenle dijital platformlar, vücut ağırlığı temelli toplumsal önyargıların üretimi ve yeniden üretiminin incelenmesi açısından önemli bir alan sunmaktadır.

Puhl ve Heuer (2009, s. 952), ağırlık damgalamasının bireysel sorumluluk ve suçlama söylemleri, ahlaki yargılar ve toplumsal cinsiyetle ilişkili temsiller aracılığıyla yeniden üretilebildiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca ulusal literatürde gerçekleştirilen çalışmalar, vücut ağırlığı temelli damgalamanın ve obeziteye yönelik önyargının hem gündelik yaşamda hem de medya içeriklerinde görünür olduğunu ortaya koymaktadır (Sezgin & Yıldırım, 2022, ss. 27-28). Kavramsal düzeyde ise Esin (2021), vücut ağırlığı temelli damgalamanın ve içselleştirilmiş ağırlık damgalaması kavramlarının Türkçe literatüründe yeterince ele alınmadığını vurgulayarak bu kavramları uluslararası literatür temelinde tanımlamaktadır. Özellikle Türkiye'deki medya temsillerini inceleyen çalışmalar, obezitenin bireysel sorumluluk ve irade çerçevesinde ele alınabildiğini ve estetik kaygılar ile damgalayıcı kalıp yargıların medya içeriklerinde yeniden üretilebildiğini ortaya koymaktadır (Adıyaman, 2016; Sezgin & Yıldırım, 2022). Ancak bu çalışmaların büyük bölümü geleneksel medya (gazete, televizyon, sinema) üzerine yoğunlaşmakta; sosyal medya ve kullanıcı üretimli dijital platformlarda vücut ağırlığı damgalamasının nasıl işlediğine dair çalışmalar görece daha sınırlı kalmaktadır. Dijital platformlarda özellikle kadın bedenine yönelik

kilofobik söylemin hangi söylemsel stratejilerle meşrulaştırıldığına ilişkin çalışmalar sınırlıdır. Özellikle yarı-anonim kullanıcı üretimli içeriklerde, kilofobinin yalnızca açık hakaret biçiminde değil; sağlık, estetik, özdenetim ve normallik söylemleri üzerinden nasıl yeniden üretildiğinin incelenmesi önem taşımaktadır. Bu çalışma, *Ekşi Sözlük* örneği üzerinden söz konusu boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır. Kısaca bu çalışma, dijital kilofobiyi yalnızca nefret söylemi olarak değil; sağlık söylemi, estetik norm, cinsel nesneleştirme ve koşullu kabul aracılığıyla meşrulaştırılan çok katmanlı bir beden denetimi söylemi olarak ele almaktadır.

Kavramsal Çerçeve

Dünya Sağlık Örgütü, hafif şişmanlık ve obeziteyi vücutta sağlığı bozabilecek düzeyde aşırı yağ birikimi olarak tanımlamaktadır. Obezitenin saptanmasında bireyin vücut ağırlığı ve boy uzunluğu ölçülerek hesaplanan beden kütle indeksi (BKİ: kg/m²) temel bir epidemiyolojik gösterge olarak kullanılmaktadır (Weisell, 2002, ss. S682-683). BKİ kullanılmasındaki temel varsayım, belirli bir boyda, daha yüksek ağırlığın artan yağlanma ile ilişkili olmasıdır (Flegal ve diğerleri, 2009, s. 500). İndeks yaygın olarak kullanılan bir ölçüttür ancak hastalığın çok boyutlu yapısını ve sağlık riskinin belirlenmesinde kritik öneme sahip olan vücut kompozisyonu ile metabolik göstergeleri yeterince yansıtmamaktadır. Sınıflandırma doğrultusunda bireyin 'hafif şişman', 'obez' ya da 'morbid obez' olduğu belirlenebilmektedir ancak obeziteyle yaşayan bireyler tarafından bu adlandırmaların olumsuz algılandığı bildirildiğinden, bu tür ifadelerden kaçınılması önerilmektedir. Bunun yerine, daha nötr ve ağırlık odaklı olmayan 'vücut ağırlığı' veya 'yüksek vücut ağırlığı' gibi ifadelerin kullanılması tavsiye edilmektedir (Brown ve diğerleri, 2022, s. 4). Dünya Obezite Federasyonu (WOF) tarafından yayımlanan pozisyon bildirisine göre dil, toplumsal ve kültürel bağlama göre değişkenlik gösteren dinamik bir yapıya sahiptir; bu nedenle yüksek vücut ağırlığını tanımlamak için evrensel olarak kabul edilmiş tek bir terminoloji bulunmamaktadır (Nutter ve diğerleri, 2024, s. 5). Çalışmanın ana hattını oluşturan 'kilolu' ifadesi, Türk Dil Kurumu (TDK) Sözlükleri temelinde incelendiğinde 'ağır' ve 'şişman' anlamlarına karşılık gelmektedir. Benzer şekilde 'obez' terimi TDK'de 'çok şişman' ve 'aşırı kilolu' biçiminde tanımlanmaktadır (TDK, t.y.-a, t.y.-b). Bireyleri tanımlamak amacıyla 'kilolu' teriminin kullanımı, kilogramın (kg) nicel bir ölçü birimi olması nedeniyle kavramsal belirsizlik ve anlam karmaşası yaratabilmektedir. Zira bu kullanım, beden ağırlığının yalnızca ölçülebilir nicel boyutuna gönderme yaparak, terimin sosyo-kültürel ve betimleyici anlam katmanlarını muğlaklaştırabilmektedir. Mevcut literatürde bir fikir birliği olmaması nedeniyle bu çalışmada anlam bütünlüğünü sağlamak amacıyla 'şişman' kelimesi tercih edilmiştir.

Kilofobi

Kilofobi (*fatphobia*) beden kütle indeksi yüksek, artmış yağlanması olan bireylere yönelik olumsuz tutumlar ve klişelerle kendini gösteren patolojik bir şişmanlık korkusudur (Robinson ve diğerleri, 1993, ss. 468-469). Vücut ağır-

lığına dayalı önyargılar (weight bias), şişman ve obez bireylerin tembel, motivasyonsuz, öz disiplinden yoksun, düşük yetkinliğe sahip, uyumsuz ya da özensiz olduklarına ilişkin yaygın ve olumsuz stereotiplere dayanmaktadır. Bu tür kalıplaşmış yargılar, söz konusu bireylerin istihdam süreçlerinde, sağlık hizmetlerine erişimde ve eğitim ortamlarında sistematik ayrımcılığa ve eşitsiz muameleye maruz kalmalarına yol açabilmektedir. Dolayısıyla önyargılar yalnızca bireysel tutum düzeyinde değil, kurumsal ve yapısal düzeyde de sosyal adaletsizlik üreten bir mekanizma olarak değerlendirilmelidir (Puhl & Heuer, 2009, s. 941).

Kilofobinin nedenlerine bakıldığında, bireysel veya estetik tercihlerin ötesinde tarihsel, ırksal, dinî, ekonomik ve tıbbi kökenlerle biçimlenen karmaşık bir olguyla karşılaşılmaktadır. Batılı toplumlarda, bireyin sağlığı, bedeninin şekli, büyüklüğü ve zindeliği kişisel başarının göstergeleri olarak kabul edilmektedir. Aynı zamanda birçok toplumda şişmanlık, disiplin eksikliği, tembellik ve sorumluluktan kaçmayla ilişkilendirilmektedir (SturtzSreetharan ve diğerleri, 2021). Örneğin, birçok inanç sisteminde oburluk hoş karşılanmamaktadır ve obezite uzun süredir bir sapkınlık veya norm dışı durum olarak değerlendirilmektedir (Cline & Ferraro, 2006).

19. yüzyıl İngiliz ve Fransız tıbbi tartışmalarında şişmanlık, uygarlaşmamış toplumlarla ilişkilendirilmiş; Batılı özneninse onu iğrenç ve sağlıksız bulacağı varsayılmıştır. Avrupa'da yüzyıllar boyunca aşırı şişmanlık sağlık, güzellik ve ahlak sorunu olarak değerlendirilmiş; yağlanmayı arzulamaksa erdem, ölçü ve toplumsal uyumdan sapma olarak görülmüştür (Pappas, 2012). Irk ve cinsiyet temelli beden söylemleri, 20. yüzyılın ortalarına kadar elit beyaz çevrelerde dolaşıma girerek hem siyahi kadın bedenini değersizleştiren hem de beyaz kadınları beden normlarına uyum konusunda disipline eden bir toplumsal kontrol mekanizması olarak işlemiştir. Şişman siyahi kadın bedeninin sanat, bilim ve tıpta; vahşi, barbar ve hasta olarak temsil edilmesi, zayıflığın elit beyaz kadınlar için ideal beden formu olarak kurulmasına katkı sağlamıştır. Bu yönüyle siyahi bedene yönelik korku, modern zayıflık estetiğinin oluşumunda kurucu bir rol oynamıştır (Strings, 2019).

Şişman kadınlara yönelik dijital söylemler yalnızca beden ağırlığına ilişkin bireysel beğeni veya estetik değerlendirmelerden oluşmamaktadır. Bu söylemler; vücut ağırlığı temelli önyargıların toplumsal cinsiyet normları, güzellik ve çekicilik beklentileri, sağlık söylemi, bireysel sorumluluk ve özdenetim anlayışıyla kesiştiği çok katmanlı bir söylemsel yapı içerisinde üretilmektedir. Bu nedenle çalışmada kilofobi, cinsiyet temelli kilofobi ve nefret söylemi birbirinden bağımsız kategoriler olarak değil, kadın bedeninin dijital ortamda nasıl değerlendirildiğini ve hangi söylemsel araçlarla meşrulaştırıldığını açıklayan ilişkili kavramsal düzlemler olarak ele alınmaktadır.

Cinsiyet temelli kilofobi

Antik Yunan'dan modern döneme uzanan beden anlayışında sertlik ve irade eril erdemlerle, yumuşaklık ve etlilik ise kadınsılık ve ötekilikle ilişkilen-

dirilmiştir. Bu nedenle şişmanlık, yalnızca estetik değil, ahlaki ve kültürel bir sapma olarak kodlanmıştır. Klasik beden tasavvurlarının modern tıp ve ahlak söylemine taşınmasıyla şişmanlık, kadınsılaşma korkusunu yansıtan cinsiyetlendirilmiş bir beden politikası içinde konumlandırılmıştır (Pappas, 2012, ss. 96-99). 1970'lerin sonu ve 1980'lerin başında feminist literatür, incelik takıntısı ve yeme bozukluklarının cinsiyetlendirilmiş yapısına güçlü bir dikkat çekmiştir. Bu yaklaşımda kadınların kompulsif yeme ve beden memnuniyetsizliği deneyimleri, bireysel irade zayıflığıyla değil, ataerkil kültürün kadın özerkliğini sınırlayan ve 'kadınsı' olanı değersizleştiren yapısal dinamiklerle ilişkilendirilerek açıklanmıştır (Fikkan & Rothblum, 2012, s. 575). Şişmanlığın sembolik anlamı, ataerkil kültürde kadın deneyimini anlamak açısından önemli bir çerçeve sunmaktadır. Bu bağlamda şişmanlık, bireysel irade eksikliğinden çok, kadınların toplumsal baskılar, cinsiyet rolleri ve beden denetimi karşısındaki konumlanışının bir yansımasıdır. Ataerkil düzende kadın kimliğinin görünüm üzerinden tanımlanması ve medyada ince bedenin idealize edilmesi, kadın bedenini sürekli denetim ve değerlendirme nesnesi hâline getirmektedir (Orbach, 1998, ss. 24-33). Kilofobi ve feminenliğin bedenler ve kimlikler arasında değersizleştirilmesi ve düzenlenmesi olarak tanımlanan femfobi (Hoskin, 2019, s. 687), şişman kadınsı öznelerin marjinalleşmesini eşzamanlı biçimde üreten kesişimsel baskı eksenleri olarak değerlendirilebilir. Şişmanlık, maskülen öznelerde güç ve alan kaplamakla ilişkilendirilebilirken, feminenlikle birleştiğinde normatif kadınlık idealinden sapma olarak kodlanmakta; bu da bedeni değersizlik ve arzu edilemezlik üzerinden konumlandırmaktadır. Bu nedenle şişmanlık ve feminenlik, toplumsal cinsiyetli bedenlenme ve arzu normlarını birlikte biçimlendiren iç içe geçmiş kategoriler olarak değerlendirilmelidir. Heteroseksüel normlara dayalı kültürel yapı, kadın bedeninin değerlendirilmesini ve nesneleştirilmesini meşrulaştırmaktadır. Bu nedenle kadınlar toplumsal alanda çoğu zaman bedenleri üzerinden temsil edilmekte; beden, biyolojik bir varlığın ötesinde toplumsal değer, görünürlük ve kabulün temel belirleyicisi hâline gelmektedir (Fredrickson & Roberts, 1997, ss. 175-178). Şişman kadınlar nesneleştirme deneyimini daha şiddetli yaşayabilmektedir. Erkekler rekabetçi veya cinsel dürtülerini tatmin etmek amacıyla şişman veya çekici bulmadıkları kadınları hedef almaktadır (Gailey & Prohaska, 2006, s. 32). Pornografik temsillerde kadın bedeni, erkek arzusunun yöneltildiği ve kontrol edilebildiği bir nesne olarak kurgulanmaktadır. Benzer şekilde bu hedef alma da şişman kadınların maruz kaldıkları muameleyi şişman olmayı seçtikleri için hak ettikleri yönündeki varsayım üzerinden erkeklerin kendi davranışlarını meşrulaştırmalarına olanak tanımaktadır (Prohaska & Gailey, 2010, s. 16). Şişman kadınlara yönelik ayrımcı tutum, bireysel önyargının ötesine geçerek toplumsal olarak meşrulaştırılmış bir tahakküm biçimi olarak işlemektedir.

Bu çerçevede şişman kadın bedenine yönelik olumsuz değerlendirmeler, yalnızca vücut ağırlığı temelli damgalamayla açıklanamayacak biçimde toplumsal cinsiyet normlarıyla kesişmektedir. Kadın bedeninin çekicilik, bakım, özdenetim ve kabul edilebilir kadınlık ölçütleri üzerinden değerlendirilmesi, vücut

ağırlığı temelli önyargının cinsiyetlendirilmiş bir nitelik kazanmasına yol açabilmektedir. Bununla birlikte, söz konusu olumsuz değerlendirmelerin tamamını doğrudan nefret söylemi kapsamında değerlendirmek kavramsal açıdan sorunludur. Kilofobik bir ifade beden ağırlığına ilişkin stereotipleştirme veya damgalama içerebilirken, nefret söylemi daha güçlü biçimde aşağılayıcı, dışlayıcı, düşmanlaştırıcı veya insanlıktan çıkarıcı söylemsel unsurlar içermektedir. Bu ayrım, dijital ortamlarda şişman kadınlara yönelik söylemlerin farklı yoğunluk ve biçimlerde ortaya çıkabileceğini göstermesi bakımından önemlidir.

Dijital ortamlarda nefret söylemi

Anonimliğin sağladığı hesap verebilirlik eksikliğinin ve kullanıcı yorumlarının zaman içinde kolektif bir onaylama ya da dışlama mekanizmasına dönüşmesinin, bireysel önyargıların paylaşılan ve normalleşen bir söyleme evrilmesini kolaylaştırdığı ifade edilebilir. Özellikle beden, cinsiyet ve görünüm gibi toplumsal denetime açık alanlarda üretilen içerikler, bu platformların görece denetimsiz yapısı içinde hızla çoğalmakta ve birbirini besleyen yorumlar aracılığıyla âdeta yayılmaktadır. Bu bağlamda söz konusu platformlar, yalnızca bireysel görüşlerin dile getirildiği alanlar olmaktan çıkarak, şişman kadın bedenine yönelik olumsuz yargıların toplu biçimde üretildiği, pekiştirildiği ve meşrulaştırıldığı bir söylem alanına dönüşmektedir. Bu noktada, dijital ortamlarda üretilen nefret söyleminin niteliğinin ve işleyiş biçimlerinin anlaşılması önem kazanmaktadır.

Nefret söylemi, belirli bir kimlik grubuna yönelik düşmanlığı, ayrımcılığı veya nefreti teşvik eden ifade biçimlerini kapsayan bir söylem türü olarak tanımlanmaktadır (Committee of Ministers, 1997). Bu tür söylemler çoğu zaman belirli grupları aşağılayan, dışlayan veya hedef gösteren dil pratikleri üzerinden ortaya çıkmaktadır (Cohen-Almagor, 2011, ss. 1-2). Dijital ortamlar, nefret söyleminin üretildiği ve dolaşıma girdiği önemli iletişim alanlarıdır. Literatürde kadınlara yönelik aşağılayıcı, dışlayıcı ve ayrımcı ifadeler cinsiyetçi nefret söylemi kapsamında değerlendirilmektedir. Kullanıcı üretimli içerik platformları ve özellikle e-sözlükler, bu söylemlerin görünürlük kazandığı dijital kamusal alanlar arasında yer almaktadır. Türkiye'de önemli bir örnek olan *Ekşi Sözlük*, anonim veya yarı anonim yapısı nedeniyle kullanıcıların görüşlerini daha serbest ifade etmelerine olanak tanırken, ayrımcı ve damgalayıcı söylemlerin de üretilmesine zemin hazırlayabilmektedir. Nitekim ilgili çalışmalar, platformun farklı toplumsal gruplara yönelik önyargı ve dışlayıcı söylemlerin dolaşıma girdiği bir alan olarak işlev görebildiğini göstermektedir (Öztekin, 2015; Bilgin Ülken & Yüce, 2020). Bu bağlamda *Ekşi Sözlük* gibi kullanıcı üretimli içerik platformları, dijital ortamlarda nefret söyleminin nasıl üretildiğini ve dolaşıma sokulduğunu incelemek açısından önemli bir araştırma alanı sunmaktadır.

Bu çalışmada şişman kadınlara yönelik bütün olumsuz ifadeler otomatik olarak nefret söylemi olarak sınıflandırılmamaktadır. Bunun yerine söylemler; stereotipleştirme, açık aşağılama, tiksinti üretme, sağlık temelli damgalama, cinsel nesneleştirme, koşullu kabul ve karşıt söylem gibi farklı söylemsel bi-

çimler üzerinden değerlendirilmektedir. Bu yaklaşım, dijital kilofobinin yalnızca açık saldırganlık üzerinden değil, gündelik ve görünüşte meşru kabul edilen sağlık, estetik ve bireysel sorumluluk söylemleri içinde nasıl üretildiğini de incelemeyi mümkün kılmaktadır. Böylece araştırmanın kavramsal çerçevesi ile analizde kullanılan temalar arasında doğrudan bir ilişki kurulmaktadır. Bu nedenle çalışma, Ekşi Sözlük'te şişman kadınlara ilişkin söylemleri yalnızca 'nefret söylemi var/yok' ikiliği üzerinden değil; açık damgalama, stereotipleştirme, sağlık temelli meşrulaştırma, cinsel nesneleştirme, koşullu kabul ve karşı söylem gibi farklı söylemsel biçimler üzerinden incelemektedir.

Yöntem

Bu araştırmada, *Ekşi Sözlük* platformunda yer alan 'kilolu kadın iticiliği' başlığı altında paylaşılan girdiler üzerinden kadınlara ve kadın bedenine yönelik ayrımcı söylemlerin incelenmesi amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, metinsel verilerin sistematik biçimde sınıflandırılması, kodlanması ve temalar altında yapılandırılması yoluyla anlam örüntülerinin ortaya çıkarılmasını amaçlayan bir analiz yaklaşımıdır (Krippendorff, 2013, s. 18). Bu bağlamda çalışma, dijital ortamda üretilen kullanıcı içeriklerinin çözümlenmesine dayalı belge incelemesi niteliği taşımaktadır. İçerik analizi süreci, verilerin betimsel düzeyde özetlenmesinin ötesine geçerek, metinler arasındaki örtük anlam yapılarını ve ideolojik çerçeveleri ortaya çıkarmayı hedeflemektedir (Yıldırım & Şimşek, 2011, s. 259).

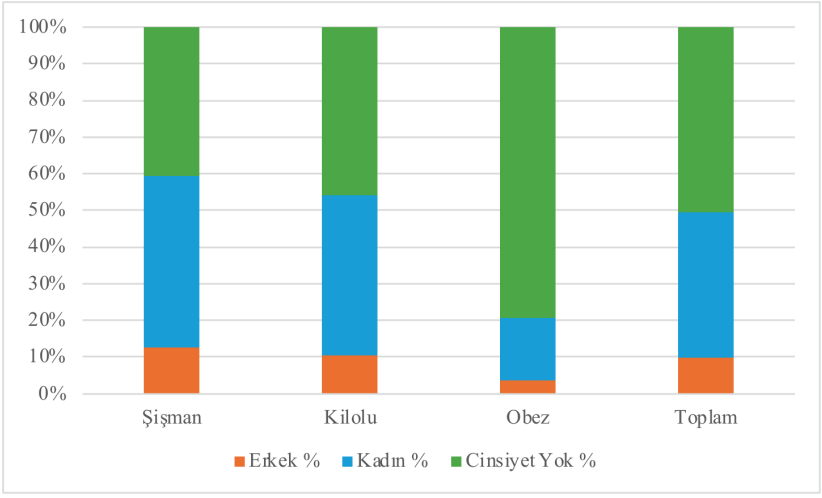
Veri toplama süreci

Araştırmanın verilerini, *Ekşi Sözlük*'te yer alan 'kilolu kadın iticiliği' başlığı altında paylaşılan girdiler oluşturmaktadır. Veri setine yalnızca doğrudan konuya ilişkin içerik barındıran girdiler dâhil edilmiş; konu dışı, tekrar eden veya yalnızca teknik içerik taşıyan paylaşımlar analiz kapsamı dışında bırakılmıştır. Araştırma kapsamında, *Ekşi Sözlük'te* 'kilolu kadın iticiliği' başlığı altında 11.02.2013-15.02.2026 tarihleri arasında paylaşılan toplam 1.287 girdiye erişilmiştir. Bu girdilerden tekrar eden, bağlam dışı kalan veya araştırmanın amacına hizmet etmeyen 196'sı analiz kapsamı dışında bırakılmış; geriye kalan 1.096 girdi üzerinden analiz gerçekleştirilmiştir. Analiz sürecinde herhangi bir tarih filtrelemesi uygulanmamış; başlık altında bu tarih aralığında yer alan tüm girdiler veri setine dâhil edilmiştir. Kodlama sürecinde araştırmacı öznelliğini azaltmak ve analitik tutarlılığı sağlamak amacıyla çok aşamalı bir değerlendirme süreci izlenmiştir. İlk aşamada iki araştırmacı, aynı pilot veri setini birbirinden bağımsız biçimde kodlamıştır. Pilot veri setini oluşturan 261 girdi, sistematik rastlantısal örnekleme yoluyla seçilmiştir.

Bağımsız kodlama sürecinin ardından kodlayıcılar arası uyum Cohen's Kappa katsayısı ile değerlendirilmiş ve $\kappa = .809$ olarak hesaplanmıştır. Bu sonuç, iki kodlayıcı arasında güçlü düzeyde bir uyuma işaret etmektedir. İkinci aşamada, kodlayıcılar arasında farklılık bulunan girdiler karşılaştırılmış; uyuşmazlıklar

kod tanımları, bağlam ve ilgili girdinin anlam bütünlüğü dikkate alınarak tartışılmıştır. Bu süreçte kapsamı belirsiz kalan bazı kodların tanımları netleştirilmiş, benzer anlam alanına sahip kodlar yeniden gözden geçirilmiş ve nihai kod kitabı araştırmacılar arası uzlaşıyla oluşturulmuştur. Araştırmacı öznelliğini kontrol etmek amacıyla kodlama kararlarında kişisel değerlendirmelerden ziyade metinsel kanıtlar esas alınmıştır. Her kodun ilgili girdide hangi ifade, anlam örüntüsü veya söylemsel vurguya karşılık geldiği kontrol edilmiş; kodlamalar doğrudan alıntılar ve bağlamsal okumalarla desteklenmiştir. Ayrıca araştırmacılar, şişmanlık, kadın bedeni, toplumsal cinsiyet ve dijital nefret söylemi gibi hassas konuların analizinde kendi ön kabullerinin bulguları yönlendirmemesi için kodlama sürecini düzenli olarak karşılaştırmalı biçimde değerlendirmiştir. Böylece analiz sürecinde hem kodlayıcılar arası güvenilirlik hem de yorumlayıcı tutarlılık sağlanmaya çalışılmıştır. Bu işlemin ardından oluşturulan nihai veri seti üzerinden içerik analizi gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda oluşturulan veri seti nitel analiz yazılımı *MAXQDA* programına aktarılmıştır. *Şekil 1*'de kilolu, obez ve şişman anahtar kelimeleriyle ilişkilendirilen başlıklar; kadına yönelik, erkeğe yönelik ve herhangi bir cinsiyet belirtmeyen içerikler olarak sınıflandırılmıştır. İnceleme sonucunda, 'şişman' kelimesi geçen 500 başlığın %46,8'inin kadına, %12,6'sının erkeğe ve %40,6'sının cinsiyet belirtmeyen içeriklere ait olduğu; 'kilolu' kelimesi geçen 302 başlığın %43,7'sinin kadına, %10,3'ünün erkeğe ve %46'sının cinsiyet belirtmeyen başlıklardan oluştuğu; 'obez' kelimesi geçen 223 başlığın büyük ölçüde cinsiyet belirtmeyen içeriklerde yoğunlaştığı (%79,4), buna karşın %17'sinin kadına ve %3,6'sının erkeğe yönelik olduğu belirlenmiştir. Genel dağılım değerlendirildiğinde başlıkların %39,4'ünün kadınlara, %9,9'unun erkeklere ve %50,6'sının herhangi bir cinsiyet atfı içermeyen ifadelere yöneldiği görülmüştür. Ayrıca, 'iticiliği' kelimesi geçen başlıklar da ayrı olarak değerlendirilmiş; toplam 500 başlığın %32,2'sinin kadına, %20,2'sinin erkeğe ve %47,6'sının cinsiyet belirtmeyen içeriklere yönelik olduğu belirlenmiştir. Bu dört kategori (şişman, kilolu, obez, iticiliği) birbirinden bağımsız anahtar kelime aramalarıyla elde edilmiş olup, bazı başlıklar birden fazla kategoride yer alabilmektedir; ancak her kategoride ayrı ayrı gözlemlenen kadın odaklı yönelim, vücut ağırlığı temelli söylemlerin platform genelinde tutarlı bir cinsiyetlendirilmiş örüntü izlediğine işaret etmektedir. Araştırma yalnızca *Ekşi Sözlük*'teki 'kilolu kadın iticiliği' başlığıyla sınırlıdır. Bu nedenle bulgular tüm dijital platformlara, tüm *Ekşi Sözlük* başlıklarına veya Türkiye'deki genel toplumsal algıya genellenemez. Bununla birlikte seçilen başlık, kadın bedenine yönelik vücut ağırlığı temelli damgalayıcı söylemlerin yoğun biçimde görünür olduğu bir örnek olay niteliği taşıdığı için dijital kilofobinin söylemsel işleyişini anlamak açısından analitik değer taşımaktadır.

Şekil 1. Vücut ağırlığı temelli başlıklarda cinsiyet dağılımı

Veri analizi süreci

Kodlama süreci hem tümdengelimsel hem de tümevarımsal bir yaklaşımla yürütülmüştür. Literatürde yer alan kilo damgalaması, beden politikaları ve toplumsal cinsiyet temelli ayrımcılık çerçeveleri doğrultusunda ön kodlar oluşturulmuş, veri seti içerisinde tekrar eden yeni anlam örüntüleri doğrultusunda yeni kodlar geliştirilmiştir. Bu kapsamda Robinson ve arkadaşları tarafından 1993 yılında geliştirilen 50 maddelik kilofobi ölçeğinde yer alan sıfatlar temel alınmıştır (Robinson ve diğerleri, 1993, s. 472). İlgili araştırmacıların ölçeğinde yer alan 'tembel', 'itici', 'disiplinsiz' gibi sıfatlar, veri setindeki "yemek yemekten başka bir şey bilmiyor", "kendine bakmıyor" türü ifadelerle eşleştirilerek 'Disiplinsiz-Hareketsiz-İtici Algısı' temasının alt kodları oluşturulmuştur. Tümevarımsal olarak ise veri setinde sıkça tekrarlanan ancak ölçekte karşılığı bulunmayan "kilo verirse güzel olur" türü ifadeler, yeni bir kod olarak 'Koşullu Kabul' başlığı altında toplanmıştır. *MAXQDA* programında bu kodlar hiyerarşik bir kod sistemi (tema ve alt kod) olarak yapılandırılmış; kod sıklıkları, kod eş-oluş (co-occurrence) matrisi ve kelime bulutu işlevleri aracılığıyla görselleştirilmiştir. Ön kod listesi ilk okuma sonrasında yenilenmiş; benzer anlam taşıyan kodlar birleştirilmiş, kapsamı belirsiz kodlar yeniden tanımlanmış ve nihai kod kitabı araştırmacılar arası uzlaşı sonucunda oluşturulmuştur. Çalışmada analiz edilen veriler kamuya açık dijital içeriklerden elde edilmiştir. Kullanıcı kimlikleri anonim tutulmuş ve doğrudan alıntılarda kişisel bilgi içeren ifadeler çıkarılmıştır. Araştırma sürecinde etik ilkelere uygun hareket edilmiştir. Bu çalışmada bir girdi birden fazla tema altında kodlanabilmiştir. Bu nedenle bulgularda sunulan yüzde ve frekans değerleri toplam girdi sayısını değil, toplam kod atama sayısını yansıtmaktadır. Çalışmada kullanılan ayrıntılı kod sistemi *Tablo 1*'de sunulmuştur.

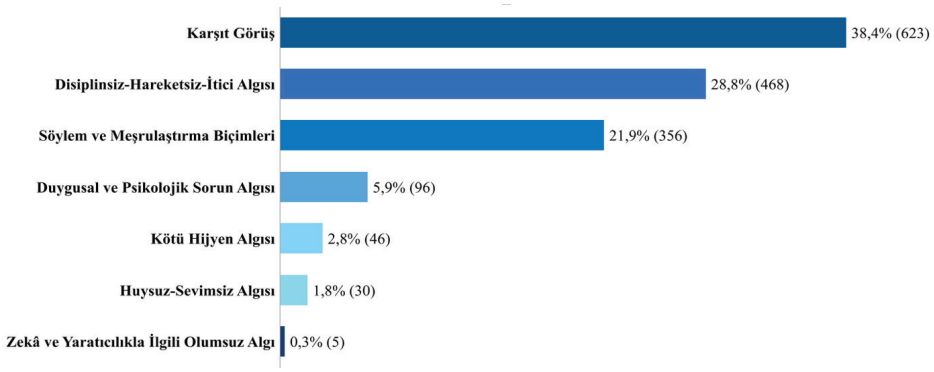
Tablo 1. Kod ve alt kod dağılımı

Tema	Alt Kod Örnekleri
Karşıt Görüş	
Disiplinsiz-Hareketsiz-İtici Algısı	İradesiz, Çok Yiyen, Çekici Olmayan, Vücudu Biçimsiz, Hareketsiz, İtici-İğrenç
Huysuz-Sevimsiz Algısı	İletişimi Zor, Samimiyetsiz-Düşmanca, Gergin, Bencil
Kötü Hijyen Algısı	Terli, Kirli, Kişisel bakımına özen göstermeyen
Duygusal ve Psikolojik Sorun Algısı	Düşük benlik saygısı, Aşırı Özgüvenli, Mutsuz/Zavallı/Acınası, Değişken duygudurum
Zekâ ve Yaratıcılıkla İlgili Olumsuz Algı	Zeki olmayan
Söylem ve Meşrulaştırma Biçimleri	Yeme Bozukluğu Riski, Koşullu Kabul, Cinsiyet Temelli Ayrımcılık, Toplumsal Estetik Yargısı ve Medya Etkisi, Cinsel Nesneleştirme, Sağlık Temelli Damgalama

Bulgular

Bu başlık altında araştırma kapsamında oluşturulan kod ve alt kod modelleri ile bunların nicel ve nitel özelliklerine ayrıntılı biçimde yer verilmektedir.

Şekil 2. Kod sistemine göre tema dağılımları

Şekil 2'de araştırma kapsamında oluşturulan kod sistemine göre girdilerde yer alan söylemlerin tematik dağılımı gösterilmektedir. Analiz sonucunda oluşturulan temalar içerisinde en yüksek payın 'Karşıt Görüş' temasına ait olduğu görülmektedir (%38,4; n=623). Bunu 'Disiplinsiz-Hareketsiz-İtici Algısı' (%28,8; n=468) ve 'Söylem ve Meşrulaştırma Biçimleri' (%21,9; n=356) izlemektedir. Daha düşük oranlarda ise 'Duygusal ve Psikolojik Sorun Algısı' (%5,9; n=96), 'Kötü Hijyen Algısı' (%2,8; n=46), 'Huysuz-Sevimsiz Algısı' (%1,8; n=30) ve 'Zekâ ve Yaratıcılıkla İlgili Olumsuz Algı' (%0,3; n=5) temaları yer almaktadır. Bu da-

ğılım, incelenen dijital söylemin tek yönlü bir kilofobik yapı sergilemediğini; damgalayıcı söylemler ile bu söylemlere itiraz eden karşıt söylemlerin aynı tartışma alanında birlikte üretildiğini göstermektedir. Bununla birlikte damgalayıcı içerikler incelendiğinde, beden ağırlığının yalnızca fiziksel bir özellik olarak ele alınmadığı; bireysel irade, özdenetim, sağlık, çekicilik ve toplumsal kabul gibi normatif kategorilerle ilişkilendirildiği görülmektedir. Bu durum, vücut ağırlığı temelli damgalamanın yalnızca açık hakaretler aracılığıyla değil, gündelik ve toplumsal olarak meşru görülebilen değerlendirme ölçütleri üzerinden de kurulabildiğine işaret etmektedir.

Karşıt görüş

Bu tema kapsamında, kullanıcıların şişman kadınlara yönelik damgalayıcı ve ayrımcı söylemlere karşı eleştirel bir tutum sergiledikleri girdiler kodlanmıştır. Söz konusu girdilerde, beden temelli ayrımcılık içeren ifadelerden kaçınılması gerektiğine vurgu yapılmakta ve bu tür söylemlerin bireylerin fiziksel, psikolojik ve sosyal yaşamları üzerinde olumsuz etkiler yaratabileceği ifade edilmektedir. Kullanıcılar, şişman kadınlara yönelik ötekileştirici söylemlerin bireylerin özsaygısını zedeleyebileceğini, toplumsal dışlanma ve psikolojik baskı yaratabileceğini dile getirerek bu tür yaklaşımları eleştirmektedir.

Bu bağlamda söz konusu kategori, dijital ortamda üretilen içerikler içerisinde beden temelli damgalamaya karşı geliştirilen bir karşı söylem niteliği taşımaktadır. Girdilerde kullanıcıların, şişman kadınlara yönelik olumsuz stereotipleri ve ayrımcı ifadeleri sorguladıkları; bu tür söylemlerin toplumsal eşitsizlikleri yeniden üreten bir dil oluşturduğuna dikkat çektikleri görülmektedir. Başka bir ifadeyle bu kategori altında yer alan ifadeler, kilolu kadın iticiliği başlığı etrafında şekillenen ayrımcı söylemlere karşı geliştirilen eleştirel bir perspektifi ve alternatif bir düşünce sistemini yansıtmaktadır.

Dolayısıyla bu temaya ilişkin bulgular, dijital platformlarda beden temelli damgalayıcı söylemlerin yalnızca yeniden üretilmediğini, bazı kullanıcılar tarafından eleştirildiğini ve bu söylemlere karşı bir söylem alanının da oluştuğunu göstermektedir. Bu durum, çevrim içi kamusal alanın farklı görüşlerin bir arada ifade edildiği çok katmanlı bir tartışma ortamı sunduğuna işaret etmektedir. Bu bulgu, Dahlberg'in (2007, s. 836) çevrimiçi kamusal alanı uzlaşıdan çok söylemsel çekişme ve farklı konumların karşılaşması üzerinden değerlendiren yaklaşımıyla örtüşmektedir. Benzer biçimde Toepfl ve Piwoni (2015) çevrimiçi yorum alanlarının egemen söylemlere tepki veren karşıt kamusal söylemlerin üretilebildiği alanlar olarak işleyebildiğini göstermektedir. Dolayısıyla bu çalışmanın bulguları, dijital ortamların yalnızca hâkim beden normlarının ve vücut ağırlığı temelli damgalamanın yeniden üretildiği alanlar olmadığını; aynı zamanda bu normların sorgulandığı, müzakere edildiği ve bunlara karşı alternatif söylemlerin geliştirildiği tartışmalı kamusal alanlar olarak da işlev görebildiğini düşündürmektedir. Aşağıda bu temaya ilişkin kodlanan girdilerden bazı örneklere yer verilmiştir:

"Gün geçmiyor ki sözlükte bir nefret suçu daha işlenmesin."

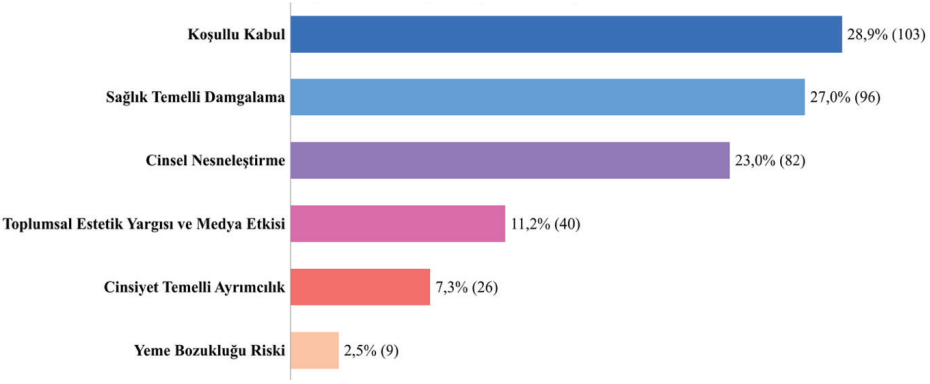
"Size ne? neden bu kadar ilgilendiriyor birinin kilosu sizi? evet ben de kiloluyum ve bu sizi alâkadar etmiyor. Benim mutlu olmam sizin göz zevkinizden daha önemli ve lütfen berbat fikirlerinizi kendinize saklayın."

"Kime ne? Size ne? Sana ne? Bana ne? Herkes kendi iticiliğiyle ilgilensin, başkasıyla ilgilenmek için çok boş bir ruha sahip olmak gerekir."

"Arkadaşlar, sözlükteki kadınlar sizin kadınları kategorize eden şekilci ve çoğu zaman suç niteliği taşıyan hastalıklı görüşlerinizi umursamıyor. Artık anlayın. Hayatta bir şey başararak falan dikkat çekmeye çalışın. Bu zihniyeniz maksimum on yaşında kaldı ki ona da akran zorbalığı denir, o ayrı."

Şekil 3'te, 'Söylem ve Meşrulaştırma Biçimleri' teması altında kodlanan girdilerin alt kategorilere göre dağılımı sunulmaktadır.

Şekil 3. Söylem ve meşrulaştırma biçimleri alt kodlarının dağılımı

Buna göre tema içerisinde en yüksek orana sahip alt kod koşullu kabuldür. Bu alt kod, toplam dağılımın %28,9'unu (n=103) oluşturmaktadır. Bu kategori altında yer alan girdilerde kullanıcıların şişman kadınlara yönelik tutumlarını doğrudan reddetmek yerine belirli koşullar altında kabul edilebilirlik çerçevesi sundukları dikkat çekmektedir. Sağlık durumu, fiziksel görünüm, kişisel bakım ya da yaşam tarzı değişikliği gibi belirli koşullar altında şişman bireylerin kabul edilebilir görüldüğünü ima eden ifadeler bu kategori kapsamında değerlendirilmiştir. Bu tür söylemler, beden normlarının dolaylı biçimde yeniden üretildiğini ve bireylerin belirli beden standartlarına uyum sağlamaya yönlendirildiğini göstermektedir. Koşullu kabul söylemi, şişman bedeni bütünüyle dışlamaktan ziyade kabul edilebilirliği özdenetim, bakım, egzersiz veya ağırlık kaybı gibi şartlara bağlamaktadır. Bu örüntü, Crawford'ın (1980, s. 368), 'healthism' yaklaşımıyla düşünüldüğünde, sağlığın bireysel sorumluluk ve özdenetim üzerinden ahlaki bir değere dönüştürülmesine işaret etmektedir. Benzer biçimde Dolezal ve Spratt (2023, ss. 4-5), şişmanlığın bireysel seçim, özbakım ve özdisiplin ekseninde çerçevelenmesinin bedene yönelik suçlama ve utandırmayı meşrulaştırabildiğini göstermektedir. Bu açıdan koşullu kabul, açık

dışlamadan farklı olarak, kişinin normatif bedensel ve davranışsal beklentilere uyum göstermesi hâlinde kabul edilebilir hâle geleceğini varsayan daha örtük bir denetim biçimi olarak değerlendirilebilir. Aşağıda bu temaya ilişkin kodlanan girdilerden bazı örneklere yer verilmiştir:

> "Temiz, bakımlı güler yüzlü, dürüst, insan gibi insan olduğu müddetçe kilosunun zerre önemi yoktur."

> "Tedavi ve ilaçlarla gelen kilolar dışında kadınların kilo alması saçmalık."

> "Bazı kilolu güzel kadınlar 'ulan kilo verse efsane hatun olurmuş' cümlesini kurdurtur bana."

İkinci sırada %27,0 (n=96) oranıyla sağlık temelli damgalama alt kodu yer almaktadır. Bu durum, şişman kadınlara yönelik olumsuz değerlendirmelerin yalnızca estetik veya bireysel tercihler üzerinden değil, sağlık ve bilimsel söylemler aracılığıyla meşrulaştırıldığını göstermektedir. Bilimselleştirilmiş damgalama kategorisinin en yüksek alt kodlardan biri olması, kullanıcıların olumsuz yargılarını yalnızca kişisel beğeni düzeyinde ifade etmediklerini; bu yargıları sağlık ve risk söylemi üzerinden nesnel ve meşru göstermeye çalıştıklarını düşündürmektedir. Bu durum, kilofobik söylemin açık nefret dilinden çok, rasyonelleştirilmiş bir dışlama biçimi olarak işlediğine işaret etmektedir. Kullanıcıların bazı girdilerde vücut ağırlığı, sağlık ve risk faktörleri arasındaki ilişkiyi vurgulayarak olumsuz değerlendirmelerini bilimsel argümanlarla temellendirmeye çalıştıkları görülmektedir. Sağlık temelli damgalama kategorisinde sağlık söyleminin varlığı tek başına damgalayıcı olarak değerlendirilmemiş; sağlık bilgisinin şişman kadınlara yönelik genelleyici, suçlayıcı veya değersizleştirici değerlendirmeleri gerekçelendirmek üzere kullanıldığı söylemler bu kapsamda ele alınmıştır. Bu ayrım önemlidir; çünkü ağırlık damgalaması literatürü, sağlık ve kişisel sorumluluk söylemlerinin yüksek vücut ağırlığını irade, özdenetim ve bireysel başarısızlıkla ilişkilendiren stereotiplerle birleşebildiğini göstermektedir (Dolezal & Spratt, 2023; Kite ve diğerleri, 2022). Bu açıdan sağlık söylemi, bazı girdilerde Van Leeuwen'in (2007) kavramsallaştırdığı anlamda bir rasyonelleştirme kaynağı olarak işlev görmekte; bedene ilişkin olumsuz yargılar bilimsel veya nesnel görünen gerekçeler aracılığıyla meşrulaştırılmaktadır. Aşağıda bu temaya ilişkin kodlanan girdilerden bazı örneklere yer verilmiştir:

> "Var böyle bir şey. Hiç alınmaca, gücenmece yok. Olmuş 130 kg, bir de üstüne bu sağlıksız haliyle gebe kalıyor. Ultrasonda 1 karış yağ dokusundan bebek görünmüyor. Bebek için anomali taraması yapılamıyor. Gebeliğe bağlı diyabet, hipertansiyon riski artıyor. Diyabet riskinin artmasına bağlı iri bebek olma riski artıyor. E o iri bebek görünmeyen bacak arasından çıkamayacağı için sezaryen riski artıyor. Sezaryende sırf göbeği çekmek ve o yağların içinden bebeği çıkarmak için ayrı bir ekip gerekiyor. Doğum sonrası bebekte hipoglisemi riski oluyor ve elbette annede yara yeri enfeksiyonu riski artıyor".

> "Şişman insanların hepsi hastadır. Bu bir hastalıktır ve tedavi olmanız gerekmektedir."

> "Şişman başlığında bir umut bir şeyler bulurum diye dolaşan arkadaşlara el sal-

larken, konu hakkındaki engin düşüncem; şişman insanların hepsi hastadır. Bu bir hastalıktır ve tedavi olmanız gerekmektedir. Evvela doktorunuza başvurunuz. Boy ve yaş oranınıza göre sağlıklı kilogramınızı bulunuz Allah'ın iticileri. Sizden nefret ediyorum".

Üçüncü en yüksek kategori %23,0 (n=82) oranıyla cinsel nesneleştirme olarak belirlenmiştir. Cinsel nesneleştirme kategorisi, kadın bedeninin estetik ve cinsel çekicilik üzerinden değerlendirilmesine dayanan ifadeleri içermektedir. Cinsel nesneleştirme alt kodunun %23,0 (n=82) oranında temsil edilmesi, şişman kadın bedeninin yalnızca sağlık veya bireysel sorumluluk üzerinden değil, aynı zamanda fiziksel çekicilik ve cinsel arzu edilebilirlik ölçütleri üzerinden değerlendirildiğini göstermektedir. Bu bulgu, Fredrickson ve Roberts'ın (1997, ss. 174-175) Nesneleştirme Kuramı çerçevesinde değerlendirilebilir. Kuram, kadın bedeninin toplumsal ve kültürel bağlam içerisinde dışarıdan gözlenen, değerlendirilen ve bedensel görünümü üzerinden anlamlandırılan bir nesne hâline getirilebildiğini ileri sürmektedir. Bu açıdan incelenen girdilerde şişman kadınların 'çekici', 'seksi', 'itici' ya da 'cinsel açıdan tercih edilebilir' olup olmadıkları üzerinden değerlendirilmesi, bireyin diğer özelliklerinin geri plana itilerek bedenin dışsal bir değerlendirme nesnesine dönüştürüldüğüne işaret etmektedir. Bu sonuç, sosyal medyada ağırlık damgalaması ile beden nesneleştirmesi arasındaki ilişkiyi inceleyen Wanniarachchi ve diğerlerinin (2022) bulgularıyla da paralellik göstermektedir. Özellikle çekicilik ve fiziksel görünüm etrafındaki tartışmaların, bireylerin beden ağırlığı üzerinden değerlendirilmesinde belirgin bir rol oynadığı saptanmıştır. Araştırmada kadınlara ilişkin söylemlerin erkeklere kıyasla daha çeşitli nesneleştirme biçimleri içerdiği ve kadın bedenine yönelik nesneleştirici söylemlerin belirgin olduğu da ortaya konmuştur. Bu yönüyle mevcut araştırmada cinsel nesneleştirmenin öne çıkan kodlardan biri olması, şişman kadın bedeninin yalnızca vücut ağırlığı temelli damgalamanın değil, aynı zamanda toplumsal cinsiyetlendirilmiş çekicilik ve arzu edilebilirlik normlarının da nesnesi hâline gelebildiğini göstermektedir. Bununla birlikte mevcut çalışmanın bulguları, nesneleştirmenin yalnızca şişman kadın bedeninin 'çekici olup olmadığı' üzerinden işlemediğini; cinsel çekiciliğin, bedenin toplumsal kabul edilebilirliğini belirleyen ölçütlerden biri hâline getirilebildiğini göstermektedir. Dolayısıyla cinsel nesneleştirme, bu çalışmada vücut ağırlığı temelli damgalamadan bağımsız bir olgu olarak değil, kadın bedeninin hangi koşullarda kabul edilebilir ve arzu edilebilir sayılacağını belirleyen cinsiyetlendirilmiş bir meşrulaştırma biçimi olarak değerlendirilmektedir. Aşağıda bu alt koda ilişkin kodlanan girdilerden bazı örneklere yer verilmiştir:

"Daha seksi ateşli oluyorlar bilen bilir yatakta iyiler"

Diğer alt kodlara bakıldığında toplumsal estetik yargısı ve medya etkisi %11,2 (n=40), cinsiyet temelli ayrımcılık %7,3 (n=26) ve yeme bozukluğu riski %2,5 (n=9) oranında temsil edilmektedir. Bu dağılım, söylem ve meşrulaştırma biçimleri temasında en baskın örüntünün koşullu kabul, sağlık temelli damgalama ve cinsel nesneleştirme ekseninde şekillendiğini göstermektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde, şişman kadınlara yönelik ayrımcı söylemlerin

yalnızca açık hakaret ya da dışlama biçiminde değil; sağlık, estetik, toplumsal normlar ve cinsiyetçi bakış açıları üzerinden daha örtük ve meşrulaştırılmış biçimlerde üretildiği anlaşılmaktadır. Bazı araştırmacılar, sosyal medyanın ağırlık damgalamasını hem yeniden üretebileceğini hem de buna karşı söylemler geliştirmek için kullanılabileceğini tartışmaktadır. Özellikle ince bedenin normatif ideal olarak sunulması ve beden ağırlığının bireysel olarak tamamen kontrol edilebilir olduğu fikrinin sosyal medya içeriklerinde pekiştirilebildiği belirtilmektedir (Clark ve diğerleri, 2021). Aşağıda bu temaya ilişkin kodlanan girdilerden bazı örneklere yer verilmiştir:

> "Zayıf ve cılız hatun kadar değildir. Avrat dediğin biraz kilolu olmalı. İnsanın gözüne büyük gözükmekten zarar gelmez :)"

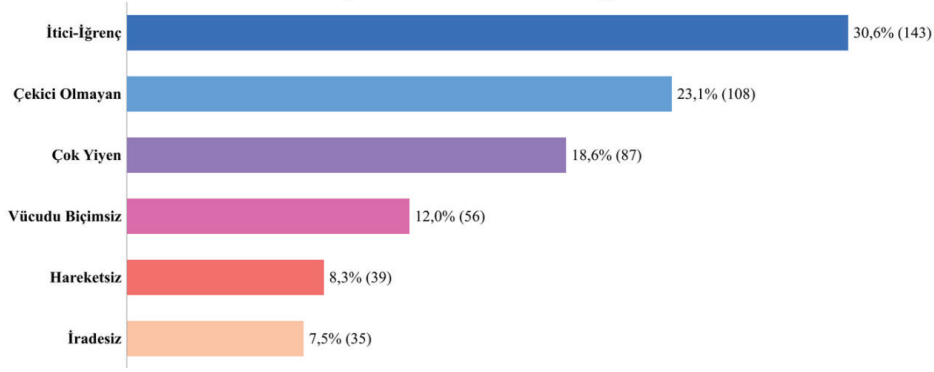
> "Günümüzde insanlardaki güzellik algısını televizyon dizileri, sosyal medya, muhtelif basın yayın organları mahvetti."

> "Bizim bütün insanlık olarak şişmanlık ve zayıflık konusunda düşünme şeklimiz çok bozulmuş durumda, bunun da sebebi aslında ne yazık ki medya."

> "Yeme bozukluğu için terapiye giderken terapistime bu başlığı da anlatırdım. İnsanlar başkalarının yüzüne söylemese de içten içe kilolu insanlar için böyle diyorlar, bu da kanıtı diye. Keşke terapistimin beni mantık zeminine çekmek için buradaki işsizleri nasıl betimlediğini not almış olsaydım... Yansıtma yapmayı bırakın, sizi hiç ilgilendirmeyen insanların dış görünüşüne ve yediklerine yemeklere neden laf ettiğinizi oturup düşünün ve en kısa zamanda siz de bir terapistle görüşmeye başlayın. Kendi dismorfiniz yüzünden kimseyi zorbalayamazsınız, bir gün sert bir kayaya çarparsınız, sizi ağlatarak eve yollarlar.t: hiçbir kadının ilgilenmemesi gereken, bir eli sürekli meşgul, penisli bireylerle kendisine saygısı olmayan, bilinç düzeyi düşük pick-me kızların ezik yakınmalarını içeren ve ruh hastalığı kokan başlık".

Şekil 4'te 'Disiplinsiz-Hareketsiz-İtici Algısı' teması altında kodlanan girdilerin alt kategorilere göre dağılımı sunulmaktadır.

Şekil 4. Disiplinsiz-hareketsiz itici algısı

Bulgulara göre bu tema içerisinde en yüksek orana sahip kod itici-iğrenç olup toplam kodlamaların %30,6'sını (n=143) oluşturmaktadır. Bu durum, şişman kadınlara yönelik söylemlerde bedensel görünümün yalnızca estetik açı-

dan değil, aynı zamanda tiksinme ve dışlama içeren ifadelerle değerlendirildiğini göstermektedir. Bu bulgu Puhl ve Heuer'in (2009, s. 952), obezitenin halk algısında ırk veya cinsiyet temelli önyargılardan farklı olarak kolaylıkla kontrol edilebilir bir özellik olarak görüldüğü ve bu nedenle özdenetim eksikliğine bağlandığı yönündeki tespitiyle doğrudan örtüşmektedir. Veri setinde bu kalıp yargının en yüksek ikinci sırada yer alması, kilofobinin dijital ortamda da büyük ölçüde bireysel sorumluluk çerçevesi üzerinden meşrulaştırıldığı yönündeki temel iddiayı doğrulamaktadır. Aşağıda bu temaya ilişkin kodlanan girdilerden bazı örneklere yer verilmiştir:

"Bellerindeki açıklıktan yağları fışkırmış görünce midem kalkıyor."

"Sadece iğrenç görünüyorsunuz"

Bulgular incelendiğinde, %23,1 (n=108) oranındaki çekici olmayan alt kodunun ikinci sırada yer aldığı görülmektedir. Bu bulgu, şişman kadınlara yönelik olumsuz değerlendirmelerin önemli ölçüde estetik ve fiziksel çekicilik normları üzerinden üretildiğini göstermektedir. Kullanıcıların büyük bir bölümünün şişman kadınları fiziksel görünüm ve güzellik standartları çerçevesinde değerlendirdiği ve bu değerlendirmelerin olumsuz bir nitelik taşıdığı anlaşılmaktadır. Bu sonuç, bazı araştırmacıların *X*'teki damgalayıcı söylemlerde 'aşırı yiyen', 'çekici olmayan', 'hareketsiz' ve 'tembel' stereotiplerini saptadığı bulgularla büyük ölçüde örtüşmektedir (Lydecker ve diğerleri, 2016). Aşağıda bu temaya ilişkin kodlanan girdilerden bazı örneklere yer verilmiştir:

"Valla kusura bakmayın ama dünya güzeli olsa kilolu kadına dönüp bakmıyorum"

"Ne yazık ki bu iticilik vardır. Erkekleri iter. Erkeksiz hayat isteyen için kilo iyi bir şeydir."

"Ama bu şekilde gezmek göz zevkine çok da hitap etmiyor bence"

Üçüncü sırada %18,6 (n=87) oranıyla çok yiyen kategorisi yer almaktadır. Bu alt kodda şişman kadınları itici olarak niteleyen kullanıcılar, bunun temel nedeninin aşırı yemek yeme alışkanlıklarıyla ilişkili olduğunu savunmaktadır. Bu durum, şişman kadınların beden ağırlığının bireysel davranışlar ve özellikle yeme alışkanlıklarıyla ilişkilendirilerek açıklanmaya çalışıldığını göstermektedir. Aşağıda bu temaya ilişkin kodlanan girdilerden bazı örneklere yer verilmiştir:

"Sadece aşırı boğazına düşkün tipler benim saygı duyduğum insanlar değiller."

"Nasıl bir yemek yeme arzusu lan bu. Homini gırtlak. Tombikliğin bile bir adabı var ya."

"Bana saçma ve tek itici gelen şey bunların hiç yokluk görmeden dana gibi yedikleri."

Vücudu biçimsiz kodu %12,0 (n=56) oranıyla beden formuna yönelik olumsuz değerlendirmeleri yansıtırken, hareketsiz kodu %8,3 (n=39), şişmanlığın fiziksel pasiflik ve tembellik algısıyla ilişkilendirildiğini göstermektedir. Son olarak iradesiz kodu %7,5 (n=35) oranıyla en düşük frekansa sahip olmakla bir-

likte, şişmanlığın kişisel irade eksikliğiyle açıklanmasına yönelik söylemlerin de varlığını ortaya koymaktadır. Aşağıda bu temaya ilişkin kodlanan girdilerden bazı örneklere yer verilmiştir:

> "Göbek, ayarı bozulmuş çamaşır makinasının merdanesi gibi sağa sola yayılır."
>
> "Bıngıl bıngıl keşkül titretmeli yağlar düşündükçe kusacağım. Görünce hemen kaçın"
>
> "Ağzına sahip çıkamayıp şişen kadınlar içinse 'yazıklar olsun bu mu yani' demek istediğim bir durum."
>
> "İki egzersiz yapmaya da üşeniyorsa bakın işte o iticidir."
>
> "İradesizlikten yediğine içtiğine sınır geitremeyen kadınların çemkirdiği başlık."
>
> "İradesini disipline edemediği içinde hopp fix cümle 'Ben böyle mutluyum' der. Hayır aslında içimizdeki en mutsuz olan sensin."
>
> "Ama bu kilo olayı obezlik ve hareketsizlik olarak incelenmeli. Hareketsizlikten kilolu olan kişiler, kusura bakmasın ama tembel oluyorlar."
>
> "Öz kontrol yetileri zayıftır."

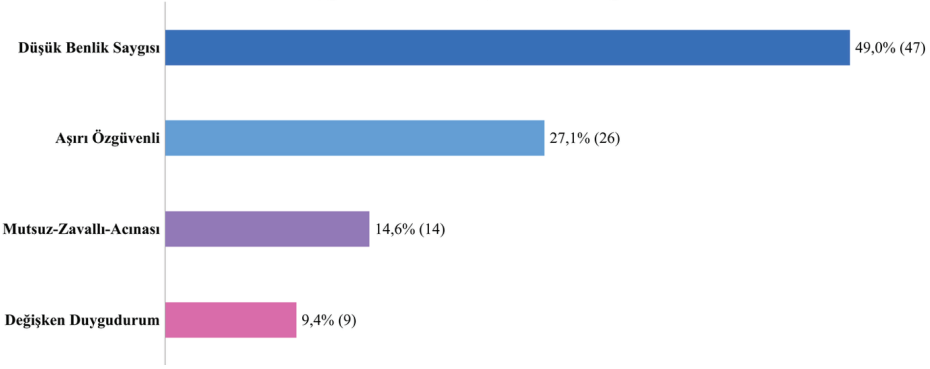
Disiplinsiz-hareketsiz-itici algısı teması kapsamında ortaya çıkan çok yiyen, hareketsiz ve iradesiz kodları, şişmanlığın önemli ölçüde bireyin kontrolündeki davranışlarla ilişkilendirildiğini göstermektedir. Bu bulgu, Atıf Kuramı çerçevesinde değerlendirildiğinde, beden ağırlığının kontrol edilebilir olarak algılanmasının bireye daha fazla sorumluluk yüklenmesine ve durumun irade, özdenetim ve kişisel çaba eksikliği üzerinden açıklanmasına yol açabildiğini düşündürmektedir (Weiner ve diğerleri, 1988, s. 739). Benzer biçimde Crandall (1994, ss. 882-884) şişman bireylere yönelik önyargının kişiyi kendi beden ağırlığından sorumlu tutan bir 'suçlama ideolojisi' ile ilişkili olduğunu göstermektedir. Ağırlık damgalaması literatüründe de yüksek beden ağırlığına sahip bireylerin sıklıkla tembel, motivasyonsuz, öz disiplinden yoksun ve çekici olmayan kişiler olarak stereotipleştirildiği bildirilmektedir (Puhl & Heuer, 2009; Kite ve diğerleri, 2022). Nitekim Lydecker ve diğerleri (2016), *X*'teki kilo damgalayıcı içeriklerde aşırı yeme, çekici olmama, hareketsizlik ve tembellik temalarının öne çıktığını saptamıştır. Bu paralellik, mevcut çalışmada belirlenen stereotiplerin Ekşi Sözlük'e özgü münferit ifadelerden ibaret olmadığını, farklı dijital ortamlarda da gözlenen daha geniş bir ağırlık damgalaması repertuvarının parçası olduğunu düşündürmektedir.

Bununla birlikte itici-iğrenç kodunun tema içerisindeki en yüksek paya sahip olması, vücut ağırlığı temelli stereotipleştirmenin yalnızca bireysel sorumluluk ve özdenetim yargılarıyla sınırlı olmadığını göstermektedir. Tiksinti üzerine yapılan çalışmalar, obez bireylere yönelik olumsuz tutumların ve sosyal mesafe isteğinin tiksinti duygusuyla ilişkili olabildiğini ortaya koymaktadır (Vartanian ve diğerleri, 2016). Bu açıdan incelenen girdilerde şişman kadın bedeninin 'iğrenç', 'mide bulandırıcı' veya 'uzak durulması gereken bir beden' olarak kurulması, estetik normdan sapmanın duygusal bir dışlama biçimine

dönüşebildiğine işaret etmektedir. Böylece bu tema, şişman kadın bedeninin bir yandan irade, disiplin ve hareketlilik üzerinden ahlaki olarak değerlendirilirken, diğer yandan çekicilik ve tiksinti üzerinden estetik ve duygusal olarak değersizleştirildiğini göstermektedir.

Şekil 5'te 'Duygusal ve Psikolojik Sorun Algısı' teması altında kodlanan girdilerin alt kategorilere göre dağılımı sunulmaktadır.

Şekil 5. Duygusal ve psikolojik sorun algısı

Bulgular incelendiğinde, en yüksek oranın %49,0 (n=47) ile düşük benlik saygısı alt koduna ait olduğu görülmektedir. Bu alt koddaki ifadelerde kullanıcılar, şişman bireylerin kendilerine saygı duymadıklarını ileri sürmektedir. Kullanıcıların bazı girdilerde beden ağırlığını bireyin özsaygısı ve psikolojik durumu ile ilişkilendirdikleri görülmektedir. Aşağıda bu temaya ilişkin kodlanan girdilerden bazı örneklere yer verilmiştir:

"Net bir kendine saygısızlık belirtisidir."

"Kişisel fikrim insanların aşırı kilo alarak kendilerine olan saygılarının da bittiğini düşünüyorum."

"Ama kadınlarda fazla kilosu olanların kendisine saygısı olmadığı için bende saygı duymuyorum"

Bulgular incelendiğinde, duygusal ve psikolojik sorun algısı teması içerisinde aşırı özgüvenli kodunun %27,1'lik oranla (n=26) ikinci sırada yer aldığı görülmektedir. Bu bulgu, şişman kadınlara yönelik söylemlerde yalnızca beden görünümüne ilişkin değerlendirmelerin değil, aynı zamanda kişilik özelliklerine yönelik olumsuz atıfların da üretildiğini göstermektedir. Aşırı özgüvenli kodu altında yer alan ifadeler, şişman kadınların benmerkezci, kendini önceleyen ya da çevresine karşı duyarsız bireyler olarak temsil edildiğine işaret etmektedir. Dolayısıyla bu söylemler, şişmanlığı yalnızca fiziksel bir özellik olarak değil, bireyin duygusal ve psikolojik yapısıyla ilişkilendirilen olumsuz bir kişilik göstergesi olarak konumlandırmaktadır. Aşağıda bu temaya ilişkin kodlanan girdilerden bazı örneklere yer verilmiştir:

"İticilikleri fiziksel özellikleri sebebiyle değildir. Tamamen kendilerine olan gereksiz güvenleri sebebiyle olmaktadır. Sanki Adriana Lima."

"Çok ama çok büyük çoğunluğu fesat, kompleksli, acımasız, vicdansız, narsist ve de aptal oluyor. Bunların dışında iyiler."

Bulgular incelendiğinde, duygusal ve psikolojik sorun algısı teması içerisinde mutsuz-zavallı-acınası kodunun %14,6'lık oranla (n=14) üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Bu bulgu, şişman kadınlara yönelik söylemlerde bireylerin yalnızca fiziksel özellikleriyle değil, duygusal durumlarıyla da etiketlendiğini göstermektedir. Mutsuz-zavallı-acınası kodu altında yer alan ifadeler, şişman kadınların yaşamlarından memnun olmayan, acınacak durumda ya da duygusal açıdan yetersiz bireyler olarak temsil edildiğine işaret etmektedir. Dolayısıyla bu söylemler, şişmanlığı sadece bedensel bir durum olarak değil, aynı zamanda bireyin ruhsal dünyasına ilişkin olumsuz bir algı üzerinden anlamlandırmaktadır. Benzer şekilde, Değişken Duygudurum kodunun %9,4'lük oranla (n=9) tema içerisindeki bir diğer dikkat çekici kategori olduğu görülmektedir. Bu bulgu, şişman kadınlara yönelik söylemlerde onların duygusal açıdan dengesiz, kararsız ya da ruh hâli sık değişen bireyler olarak kurgulandığını göstermektedir. Değişken duygudurum kodu altında yer alan ifadeler, şişman kadınların psikolojik açıdan istikrarsız ve kontrol edilmesi güç bireyler şeklinde temsil edildiğine işaret etmektedir. Bu yönüyle söz konusu söylemler, bedensel özellikler üzerinden başlayan damgalamanın psikolojik niteliklere doğru genişlediğini ve bireyin kişiliğine yönelik genelleyici olumsuz yargılar üretildiğini ortaya koymaktadır.

Aşağıda bu temaya ilişkin kodlanan girdilerden bazı örneklere yer verilmiştir.

"Genelde ya çok sinirli ya da aşırı duygusal oluyorlar sebebini anlayamadığım bir şekilde"

"Duygu durumları dengesizdir. Bugün a'nın yanındayken, yarın b'nin tarafındadır."

"Şişkoyum ama mutluyum, diyenlere inanıyor muyum? yine hayır!"

"Yaşıtlarından bazıları seninle alay ediyor, bazıları seni görmezden geliyor, bazıları da sana acıyor."

Genel olarak değerlendirildiğinde, bu temaya ilişkin bulgular şişman kadınlara yönelik söylemlerde yalnızca fiziksel görünümün değil, psikolojik özelliklerin de damgalayıcı biçimde yorumlandığını göstermektedir. Kullanıcıların bazı girdilerde beden ağırlığını bireylerin duygusal durumu, özgüveni ve psikolojik özellikleriyle ilişkilendirmeleri, şişman kadınlara yönelik stereotiplerin yalnızca estetik değerlendirmelerle sınırlı kalmadığını; psikolojik özelliklere yönelik genellemeler aracılığıyla da üretildiğini ortaya koymaktadır.

Şekil 6'da 'Kötü Hijyen Algısı' teması kapsamında kodlanan girdilerin öne çıkan alt kategorilere göre dağılımı gösterilmektedir.

Şekil 6. Kötü hijyen algısı

Bulgular incelendiğinde en yüksek oranın %52,2 (n=24) ile terli alt koduna ait olduğu görülmektedir. Bu durum, bazı kullanıcıların şişman kadınları beden ağırlıklarıyla ilişkilendirilen fiziksel özellikler üzerinden değerlendirdiklerini ve bu değerlendirmelerin hijyen algısı çerçevesinde olumsuz bir anlam yüklenerek ifade edildiğini göstermektedir. Aşağıda bu temaya ilişkin kodlanan girdilerden bazı örneklere yer verilmiştir:

"Ter kokuyor düşüncesinden ötürü iticisini."

"Bu karılar bir de terledi mi direkt yağ kokarlar."

"Ama iğrenç ter kokuları yapış yapış halleri ile bende her daim pis oldukları algısı uyandırır bu kişiler."

İkinci sırada %47,8 (n=22) oranıyla kişisel bakımına özen göstermeyen kategorisi yer almaktadır. Bu bulgu, şişman kadınların bazı girdilerde kişisel bakım alışkanlıkları açısından yetersiz bireyler olarak temsil edildiğini ortaya koymaktadır. Kullanıcıların beden ağırlığını bireylerin temizlik ve bakım alışkanlıkları ile ilişkilendiren bir söylem geliştirdikleri görülmektedir. Aşağıda bu temaya ilişkin kodlanan girdilerden bazı örneklere yer verilmiştir:

"Neden bilmiyorum ama kilolu insanlar birçok insana daha pis gelir"

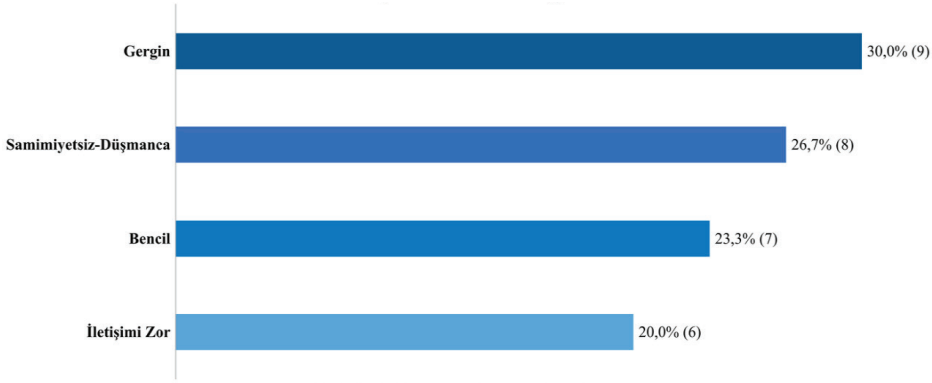
"Ama herkes kilosuna kişisel bakımına özen göstermeli."

"Kadın dediğin bakımlı olmalı bu bakım sadece manikür pedikürü kapsamıyor fiziğe de dikkat etmeyi kapsıyor"

Genel olarak değerlendirildiğinde, bu temaya ilişkin bulgular şişman kadınlara yönelik olumsuz stereotiplerin yalnızca estetik görünümle sınırlı kalmadığını; kişisel hijyen ve bakım algısı üzerinden de üretildiğini göstermektedir. Bu tür söylemler, beden ağırlığının bireylerin temizlik ve kişisel bakım özellikleriyle ilişkilendirilerek damgalayıcı bir anlam çerçevesi içerisinde değerlendirilmesine işaret etmektedir.

Şekil 7'de 'Huysuz-Sevimsiz Algısı' teması altında kodlanan girdilerin alt kategorilere göre dağılımı gösterilmektedir.

Şekil 7. Huysuz-sevimsiz algısı

Bulgular incelendiğinde, Huysuz-sevimsiz algısı teması içerisinde gergin kodunun %30,0'luk oranla (n=9) en yüksek paya sahip olduğu görülmektedir.

Bunun yanı sıra ikinci sırada %26,7 (n=8) oranıyla sevimsiz/düşmanca kategorisi dikkat çekmektedir. Bu kategoride yer alan ifadeler, şişman kadınların sosyal açıdan soğuk, mesafeli veya olumsuz kişilik özelliklerine sahip bireyler olarak algılandığını ortaya koymaktadır. Aşağıda bu temaya ilişkin kodlanan girdilerden bazı örneklere yer verilmiştir:

"İticiler midir bilemem ama kesinlikle gereksiz agresiflerdir."

"Kilolu kızları tetikleyen tespittir. Evet var böyle bir şey. Kilolu kızlar kavgacı ve agresiflerdir ve profesyonel loserlardır. Geneli erkeklere düşmanıdır. Azılı feministler de hep bunlardan çıkar. Sorarsanız hepsinin bir hastalığı vardır o yüzden kilo almışlardır vs."

"İstisnalar kaideyi bozmaz ancak bu hanımlarda bir çirkeflik söz konusu oluyor. İtici yapan şey de bu çirkeflik zaten. Her şeyi çirkeflikle çözmeye çalışıyorlar."

Bulgular incelendiğinde, %23,3 (n=7) oranındaki 'bencil' alt kodunun üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Bu durum, bazı kullanıcıların şişman kadınları bireysel çıkarlarını ön planda tutan, başkalarını düşünmeyen veya empati yoksunu bireyler olarak nitelendirdiğini göstermektedir. Aşağıda bu temaya ilişkin kodlanan girdilerden bazı örneklere yer verilmiştir:

"Obezlere uyuz oluyorum bencil ve andaval olduklarını düşünüyorum"

"Kilolu kadınların iticiliği vücut yapılarından değil büyük çoğunluğu itibariyle çevrelerine yansıyan kibirli, vurdumduymaz, bencil tavırları yüzünden"

"Aşırı bencillik hissi yaratıyorlar."

Son sırada %12,5 (n=6) oranıyla iletişimi zor kategorisi yer almaktadır. Bu bulgu, şişman kadınların sosyal ilişkiler açısından zor iletişim kuran, sosyal etkileşimde ve kişilerarası iletişim sürecinde sorun yaşayan bireyler olarak temsil edildiğine işaret etmektedir. Aşağıda bu temaya ilişkin kodlanan girdilerden

bazı örneklere yer verilmiştir:

> "Davranışları ve iletişim kurma şekilleriyle de kendini gösteren iticiliktir."
>
> "Uzak duruyorum bu tiplerden."
>
> "İleri dönük sayısız problem olacağından hiç ilişkiye başlamamak doğru tercih olacaktır."

Genel olarak değerlendirildiğinde, bu temaya ilişkin bulgular şişman kadınlara yönelik olumsuz stereotiplerin yalnızca fiziksel görünüm üzerinden değil, kişilik özellikleri ve sosyal davranışlar üzerinden de üretildiğini göstermektedir. Kullanıcıların bazı girdilerde şişman kadınları bencil, iletişimi zor veya sosyal açıdan olumsuz özelliklere sahip bireyler olarak nitelendirmeleri, beden ağırlığının bireylerin karakter özellikleriyle ilişkilendirildiğini ve bu durumun damgalayıcı bir söylem biçimi oluşturduğunu ortaya koymaktadır.

Şekil 8'de 'Zekâ ve Yaratıcılıkla İlgili Olumsuz Algı' temasına ait alt kod dağılımı gösterilmektedir.

Şekil 8. Zekâ ve yaratıcılıkla ilgili olumsuz algı

Bu bulgu, şişman bireylere yönelik olumsuz söylemlerin sınırlı bir bölümünde zekâya ilişkin küçümseyici ya da aşağılayıcı ifadelerin kullanıldığını göstermektedir. Ancak bu temanın genel kod sistemi içerisindeki oranının oldukça düşük olması, şişman bireylere yönelik damgalayıcı söylemlerin daha çok beden görünümü, disiplin, hareketlilik, hijyen, kişilik özellikleri ve toplumsal kabul alanlarında yoğunlaştığını; zekâ ve yaratıcılık eksenli olumsuz algıların ise daha sınırlı düzeyde ortaya çıktığını göstermektedir. Bu nedenle söz konusu bulgu, kilolu bireylerin zaman zaman zihinsel yeterlilik üzerinden de olumsuz biçimde etiketlenebildiğine işaret etmekle birlikte, bu söylem biçiminin veri setinde baskın bir kategori oluşturmadığı söylenebilir. Frekansın düşük olması nedeniyle bu tema, genel eğilimi temsil eden temel bir kategori olarak değil, ayrımcı söylemin daha sınırlı ve dolaylı bir yansıması olarak değerlendirilmelidir. Aşağıda bu temaya ilişkin kodlanan girdilerden bazı örneklere yer verilmiştir:

> "Ama o hastalıklara sahip olan insanlar bile zayıflayabiliyorken, şişmanlık kellik veya kısa boyluluk gibi tedavisi olmayan bir sorun değilken, sadece yanlış beslendiği ve

o boğazını tutmayı öğrenecek zihinsel kapasitesi olmadığı için çok çok şişman hale gelen kadınlara da o halleriyle itici olduklarını bile söyleyemeyeceksek, nasıl bu nefisler terbiye olacak?"

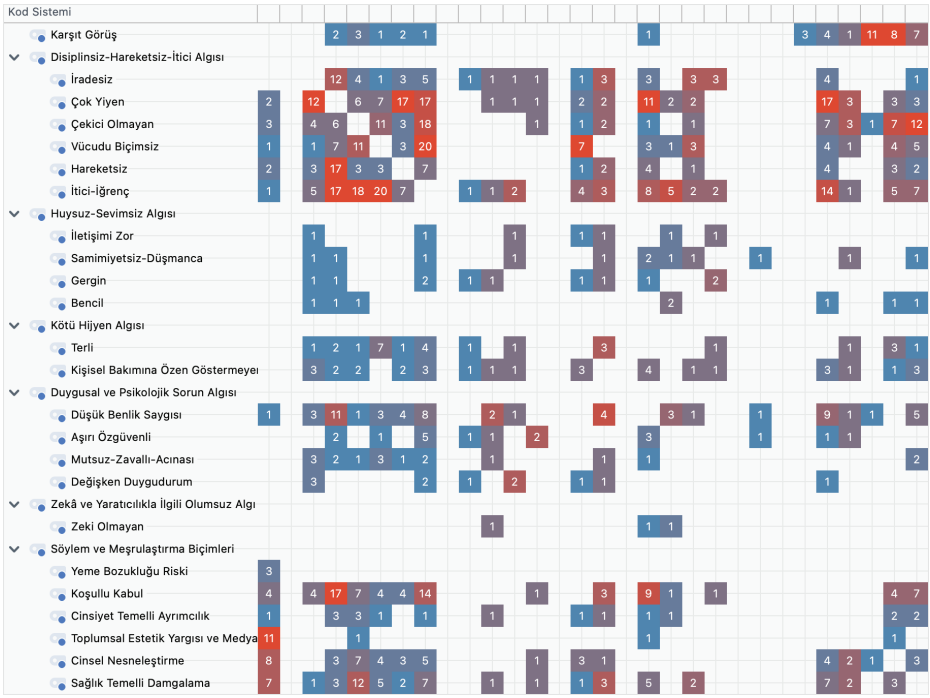
Şekil 9. Kelime bulutu

Şekil 9'da 'kilolu kadın iticiliği' başlığı altında yer alan girdilerde en sık kullanılan kelimelerin görselleştirildiği kelime bulutu yer almaktadır. Kelime bulutu incelendiğinde, en belirgin ifadelerin 'kilolu', 'kadın', 'itici' ve 'iticiliği' kelimeleri etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. Bu durum, tartışmanın temel olarak kadın bedeni, kilo ve çekicilik algısı etrafında şekillendiğini göstermektedir. Kelime bulutunda öne çıkan diğer ifadeler arasında 'kilo', 'kadınlar', 'obez', 'güzel', 'sağlık', 'sağlıksız', 'şişman', 'yemek', 'erkek' ve 'fiziksel' gibi kelimelerin yer aldığı görülmektedir. Bu kelimeler, girdilerde şişman kadınların çoğunlukla fiziksel görünüm, estetik normlar ve sağlık söylemleri çerçevesinde değerlendirildiğini göstermektedir. Özellikle 'sağlık', 'sağlıksız', 'hastalık' ve 'obezite' gibi kavramların sıklıkla kullanılması, kullanıcıların beden ağırlığına ilişkin değerlendirmelerini sağlık temelli bir söylem üzerinden gerekçelendirmeye çalıştıklarına işaret etmektedir. Ayrıca kelime bulutunda 'erkek', 'kadınlar', 'kız', 'güzel' ve 'çekici' gibi cinsiyet ve estetik normlarla ilişkili ifadelerin de dikkat çektiği görülmektedir. Bu durum, şişman kadınlara yönelik değerlendirmelerin yalnızca kilo ile sınırlı kalmadığını; toplumsal güzellik standartları ve cinsiyet temelli beklentiler bağlamında üretildiğini göstermektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde kelime bulutu, kullanıcıların şişman kadınlara ilişkin söylemlerinde fiziksel görünüm, estetik normlar, sağlık söylemi ve toplumsal cinsiyet beklentilerinin önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Bu bulgu, şişman kadınlara yönelik algıların yalnızca bireysel değerlendirmelerden ibaret olmadığını; toplumsal normlar ve kültürel değerler tarafından şekillendirilen bir

söylem yapısı içerisinde üretildiğini göstermektedir.

Şekil 10. Kod sistemine ilişkin kod matrisi dağılımı

Matriste dikkat çeken ikinci yoğun alan 'Söylem ve Meşrulaştırma Biçimleri' temasıdır. Bu tema altında özellikle 'Koşullu Kabul', 'Sağlık Temelli Damgalama' ve 'Cinsel Nesneleştirme' kodlarının öne çıktığı görülmektedir. Bu bulgu, şişman kadınlara yönelik olumsuz tutumların yalnızca doğrudan hakaret veya dışlama yoluyla değil; sağlık, estetik, cinsellik, toplumsal normlar ve kabul edilebilirlik sınırları üzerinden meşrulaştırıldığını ortaya koymaktadır. Özellikle 'Koşullu Kabul' kodunun farklı veri birimlerinde görünür olması, bedenin belirli şartlar altında kabul edilebilir görüldüğünü; buna karşın ideal beden normlarının dolaylı biçimde yeniden üretildiğini göstermektedir.

'Duygusal ve Psikolojik Sorun Algısı' teması da matriste belirli bir yoğunluğa sahiptir. Bu tema altında 'Düşük Benlik Saygısı', 'Aşırı Özgüvenli', 'Mutsuz-Zavallı-Acınası' ve 'Değişken Duygudurum' kodlarının yer alması, şişman kadınlara yönelik söylemlerin yalnızca bedensel özelliklerle sınırlı kalmadığını; bireylerin psikolojik durumları, kişilik özellikleri ve duygusal yapıları üzerinden de olumsuz biçimde etiketlendiğini göstermektedir. Bu durum, vücut ağırlığı temelli damgalamanın kişilik ve ruhsal durum alanına doğru genişlediğine işaret etmektedir.

Buna karşılık 'Kötü Hijyen Algısı' ve 'Huysuz-Sevimsiz Algısı' temalarının

daha sınırlı ancak anlamlı bir dağılım gösterdiği görülmektedir. 'Kötü Hijyen Algısı' altında yer alan 'Terli' ve 'Kişisel Bakımına Özen Göstermeyen' kodları, beden ağırlığının hijyen ve bakım alışkanlıklarıyla ilişkilendirilerek olumsuz bir stereotip üretildiğini göstermektedir. 'Huysuz-Sevimsiz Algısı' temasında ise 'Gergin', 'Samimiyetsiz-Düşmanca', 'Bencil', 'İletişimi Zor' gibi kodların bulunması, şişman kadınların sosyal ilişkiler ve kişilik özellikleri bağlamında da damgalayıcı biçimde temsil edildiğini ortaya koymaktadır.

Matriste en sınırlı dağılıma sahip temanın 'Zekâ ve Yaratıcılıkla İlgili Olumsuz Algı' olduğu görülmektedir. Bu tema altında yalnızca 'Zeki Olmayan' kodunun düşük yoğunlukla yer alması, kilolu/şişman kadınlara yönelik olumsuz söylemlerin zihinsel yeterlilikten çok beden görünümü, çekicilik, disiplin, sağlık, hijyen ve kişilik özellikleri etrafında yoğunlaştığını göstermektedir.

Sonuç

Dijital iletişim teknolojilerinde meydana gelen köklü değişimler, kullanıcıların medya ekosistemi içerisindeki konumunu önemli ölçüde dönüştürmüştür. Geleneksel medya düzeninde büyük ölçüde içerik tüketicisi konumunda bulunan bireyler, internet temelli platformlar sayesinde artık içerik üreten, çoğaltan ve sürdüren öznelere dönüşmüştür. Bu dönüşüm, gündelik yaşamda karşılık bulan çeşitli olay ve meselelerin dijital ortamda yeniden temsil edilmesine, yeniden yorumlanmasına ve yeniden dolaşıma sokulmasına olanak tanımaktadır. Nitekim kullanıcılar, toplumsal yaşamda dikkat çeken ya da kolektif hafızada yer edinmiş konu ve olayları internet ortamında yeniden üreterek bunlara yeni anlam katmanları kazandırabilmektedir. Bu durumun ortaya çıkmasında, internetin zaman ve mekân sınırlarını aşan yapısı, kesintisiz erişim imkânı sunması ve bireylere anonim kimlikler aracılığıyla düşüncelerini daha rahat ifade edebilme fırsatı tanıması belirleyici rol oynamaktadır. Bu bağlamda, kullanıcı temelli içerik üretiminin yoğun biçimde gerçekleştiği platformlardan biri olan *Ekşi Sözlük*, gündelik hayata, toplumsal olaylara ve farklı kimlik gruplarına ilişkin söylemlerin üretilmesi, yayılması ve yeniden üretilmesi açısından dikkat çekici bir dijital alan sunmaktadır. Katılımcı yapısı, kullanıcıların başlıklar altında deneyim, görüş ve değerlendirmelerini doğrudan paylaşabilmelerine olanak tanıması, anonim söylem pratiğini desteklemesi ve toplumsal meselelerin gündelik dil içerisinde görünür hâle gelmesine zemin hazırlaması nedeniyle *Ekşi Sözlük*, bu tür araştırmalar açısından uygun bir inceleme alanı olarak değerlendirilmektedir. Özellikle toplumsal önyargı, damgalama, nefret söylemi ve ayrımcı söylemlerin kullanıcı etkileşimleri içinde nasıl kurulduğunu ortaya koyma bakımından *Ekşi Sözlük*'ün önemli bir örneklem alanı sunduğu söylenebilir.

Literatürde, toplumsal düzeyde etkileri bulunan nefret söylemi ve ötekileştirme pratikleri üzerine araştırmalar yer almaktadır. Ancak bu çalışmalar içinde, cinsiyet temelli ayrıştırmaların söylemsel düzeyde nasıl kurulduğunu ele alan araştırmaların görece sınırlı olduğu görülmektedir. Bu durum, ilgili konunun daha ayrıntılı biçimde ele alınmasını gerekli kılmakta ve mevcut çalış-

manın alana sağlayacağı katkıyı önemli hâle getirmektedir. Buradan hareketle çalışma, *Ekşi Sözlük*'te 'kilolu kadın iticiliği' başlığı altındaki girdiler üzerinden kadın bedenine yönelik kilofobinin dijital platformlarda nasıl inşa edildiğini ve meşrulaştırıldığını ortaya koymuştur. Araştırma sürecinde elde edilen veriler, *Ekşi Sözlük*'te vücut ağırlığı temelli başlıkların kadın bedenini erkek bedenine kıyasla belirgin biçimde daha fazla hedef aldığını göstermiştir (bkz. *Şekil 1*). Bu örüntü, kadın bedeninin görünüm, çekicilik ve kabul edilebilirlik üzerinden sürekli izlendiğini, düzenlendiğini ve denetlendiğini savunan nesneleştirme kuramıyla uyumludur.

Kilolu kadın iticiliği başlığı altında üretilen içerikler salt hakaret ve çekici bulunmamasına yönelik değil, sağlık temelli damgalamayı da içermektedir. Bir başka ifadeyle özellikle bulgularda 'söylem ve meşrulaştırma biçimleri' temasının yüksek orana sahip olması ve bu tema altında özellikle 'sağlık temelli damgalama', 'ahlaki yargı' ve 'koşullu kabul' alt kodlarının öne çıkması dikkat çekicidir. Bu durum, şişman kadın bedenine yönelik dışlayıcı söylemlerin yalnızca 'çirkin' ya da 'itici' gibi doğrudan ifadelerle değil, 'sağlıksız', 'normal dışı' ya da 'kendine bakmıyor' gibi görünüşte rasyonel açıklamalarla da meşrulaştırıldığını göstermektedir. Şişmanlığa yönelik önyargılar bireylerin damgalanmasına yol açmakla kalmamakta; halk sağlığı politikalarının şekillenmesini, tedavi hizmetlerine erişimi ve bilimsel araştırmaların yönünü de olumsuz etkileyebilmektedir (Rubino ve diğerleri, 2020). Levinson ve arkadaşlarının sistematik derlemesinde, ağırlık damgalamasının bozulmuş yeme düşünceleri ve davranışlarıyla tutarlı biçimde ilişkili olduğu bildirilmiştir (Levinson ve diğerleri, 2024). Benzer biçimde Romano ve arkadaşları, ağırlığa dayalı damgalamanın içselleştirilmiş ağırlık önyargısı, beden memnuniyetsizliği ve yeme bozukluğu belirtileriyle ilişkili olduğunu göstermiştir (Romano ve diğerleri, 2021). Pearl ve Puhl'un sistematik derlemesi, içselleştirilmiş ağırlık önyargısının, bireyin olumsuz stereotipleri kendisine yöneltmesiyle ortaya çıktığını ve bu durumun psikolojik sağlık, beden algısı ve yeme davranışları açısından önemli riskler taşıdığını ortaya koymaktadır (Pearl & Puhl, 2018). Bu yönüyle çalışma, alandaki birçok araştırmadan farklı olarak, dijital kilofobinin 'sağlık endişesi' görünümü altında zararlı sonuçlara neden olabileceğini görünür kılmaktadır.

Araştırmanın en dikkat çekici yanlarından biri, 'karşıt görüş' temasının en yüksek oranlı kategori olmasıdır. Bu bulgu, *Ekşi Sözlük*'te yalnızca damgalayıcı ve nefret içerikli söylemlerin değil, bunlara itiraz eden, eleştiren ve beden temelli ayrımcılığı sorgulayan kullanıcı tutumlarının da güçlü biçimde bulunduğunu göstermektedir. Bu durum, dijital platformların yalnızca önyargı üretim alanı değil, karşı söylemlerin ve eleştirel farkındalığın da gelişebildiği çatışmalı dijital kamusal alanlar olduğunu düşündürmektedir. Literatürde çoğu çalışma daha çok damgalamanın varlığına ve etkilerine odaklanırken, bu araştırma karşıt söylemin de nicel olarak görünür bir ağırlığa sahip olduğunu ortaya koyarak önemli bir katkı sunmaktadır. Ancak yine de karşıt görüşlerin yüksek görünürlüğü, damgalayıcı ana çerçevenin ortadan kalktığı anlamına gelmemektedir; aksine dijital kamusal alanda beden siyaseti etrafında süregelen bir mücadele

alanına işaret etmektedir.

Kısacası elde edilen bulgular, mevcut literatürde ifade edilen kilo damgalaması, kadın bedeninin nesneleştirilmesi ve normatif beden rejimi tartışmalarıyla uyumludur. Çalışma üç noktada özgün katkı sunmaktadır. İlk olarak, kilofobinin yalnızca açık aşağılama diliyle değil, sağlık ve normallik söylemiyle de meşrulaştırıldığını göstermektedir. İkinci olarak, koşullu kabulün de aslında damgalamanın daha örtük bir biçimi olarak işlediğini ortaya koymaktadır. Üçüncü olarak, dijital platformlarda karşıt söylemlerin de güçlü biçimde var olduğunu göstererek bu alanların yalnızca nefretin değil, itirazın da üretildiği tartışmalı kamusal alanlar olduğunu düşündürmektedir. Gelecekte farklı dijital platformların karşılaştırmalı olarak incelenmesi, erkek bedenine yönelik söylemlerle kıyaslamalı analizlerin yapılması ve karşıt söylemlerin dönüştürücü kapasitesinin araştırılması, bu alanın kuramsal ve uygulamalı gelişimine katkı sağlayacaktır. Aynı zamanda medya okuryazarlığı, dijital etik ve beden çeşitliliği odaklı farkındalık çalışmaları, çevrim içi beden temelli ayrımcılığın azaltılmasında önemli bir araç olabilir.

Kaynakça

Adıyaman, F. (2016). Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Obezite ile Mücadele Bakanlar Konferansının öncesi ve sonrasında obezitenin gazetelerde sunumu. *Selçuk İletişim, 9*(3), 204-223. https://doi.org/10.18094/si.77372

Bilgin Ülken, F., & Yüce, N. (2020). Yeni medyada kadın bedenine yönelik ayrımcılık: Ekşi Sözlük örneği. *Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 3*(2), 40-79.

Brown, A., Flint, S. W., & Batterham, R. L. (2022). Pervasiveness, impact and implications of weight stigma. *eClinicalMedicine, 47*, Makale 101408.

Clark, O., Lee, M. M., Jingree, M. L., O'Dwyer, E., Yue, Y., Marrero, A., Tamez, M., Bhupathiraju, S. N., & Mattei, J. (2021). Weight stigma and social media: Evidence and public health solutions. *Frontiers in Nutrition, 8*, Makale 739056. https://doi.org/10.3389/fnut.2021.739056

Cline, K. M. C., & Ferraro, K. F. (2006). *Does religion increase the prevalence and incidence of obesity in adulthood? Journal for the Scientific Study of Religion, 45*(2), 269-281. https://doi.org/10.1111/j.1468-5906.2006.00305.x

Cohen-Almagor, R. (2011). Fighting hate and bigotry on the internet. *Policy & Internet, 3*(3), 1-26. https://doi.org/10.2202/1944-2866.1059

Committee of Ministers. (1997). *Recommendation No. R (97) 20 of the Committee of Ministers to member states on "hate speech"*. Council of Europe. https://rm.coe.int/1680505d5b adresinden erişilmiştir.

Crandall, C. S. (1994). Prejudice against fat people: Ideology and self-interest. *Journal of Personality and Social Psychology, 66*(5), 882-894. https://doi.org/10.1037/0022-3514.66.5.882

Crawford, R. (1980). Healthism and the medicalization of everyday life. *International Journal of Health Services, 10*(3), 365-388. https://doi.org/10.2190/3H2H-3XJN-3KAY-G9NY

Dahlberg, L. (2007). Rethinking the fragmentation of the cyberpublic: From consensus to contestation. *New Media & Society, 9*(5), 827-847. https://doi.org/10.1177/1461444807081228

Dolezal, L., & Spratt, T. (2023). Fat shaming under neoliberalism and COVID-19: Examining the UK's Tackling Obesity campaign. *Sociology of Health & Illness, 45*(1), 3-18. https://doi.org/10.1111/1467-9566.13555

Esin, İ. (2021). Damgalama: Kilo damgalaması hakkında bir derleme çalışması. *Uluslararası Türk Spor ve Egzersiz Psikolojisi Dergisi, 1*(2), 29-45.

Fikkan, J. L., & Rothblum, E. D. (2012). Is fat a feminist issue? Exploring the gendered nature of weight bias. *Sex Roles, 66*(9-10), 575-592. https://doi.org/10.1007/s11199-011-0022-5

Flegal, K. M., Shepherd, J. A., Looker, A. C., Graubard, B. I., Borrud, L. G., Ogden, C. L., Harris, T. B., Everhart, J. E., & Schenker, N. (2009). Comparisons of percentage body fat, body mass index, waist circumference, and waist-stature ratio in adults. *The American Journal of Clinical Nutrition, 89*(2), 500-508. https://doi.org/10.3945/ajcn.2008.26847

Fredrickson, B. L., & Roberts, T.-A. (1997). Objectification theory: Toward understanding women's lived experiences and mental health risks. *Psychology of Women Quarterly, 21*(2), 173-206. https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.1997.tb00108.x

Gailey, J. A., & Prohaska, A. (2006). "Knocking off a fat girl:" An exploration of hogging, male sexuality, and neutralizations. *Deviant Behavior, 27*(1), 31-49. https://doi.org/10.1080/016396290968353

Hoskin, R. A. (2019). Femmephobia: The role of anti-femininity and gender policing in LGBTQ+ people's experiences of discrimination. *Sex Roles, 81*(11-12), 686-703. https://doi.org/10.1007/s11199-019-01021-3

Kite, J., Huang, B.-H., Laird, Y., Grunseit, A., McGill, B., Williams, K., Bellew, B., & Thomas, M. (2022). Influence and effects of weight stigmatisation in media: A systematic review. *eClinicalMedicine, 48*, Makale 101464. https://doi.org/10.1016/j.eclinm.2022.101464

Krippendorff, K. (2013). *Content analysis: An introduction to its methodology* (3. baskı). SAGE Publications.

Levinson, J. A., Kinkel-Ram, S., Myers, B., & Hunger, J. M. (2024). A systematic review of weight stigma and disordered eating cognitions and behaviors. *Body Image, 48*, Makale 101678. https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2023.101678

Lydecker, J. A., Cotter, E. W., Palmberg, A. A., Simpson, C., Kwitowski, M., White, K., & Mazzeo, S. E. (2016). Does this tweet make me look fat? A content analysis of weight stigma on Twitter. *Eating and Weight Disorders - Studies on Anorexia,*

Bulimia and Obesity, 21(2), 229-235. https://doi.org/10.1007/s40519-016-0272-x

Nutter, S., Eggerichs, L. A., Nagpal, T. S., Ramos Salas, X., Chin Chea, C., Saiful, S., Ralston, J., Barata-Cavalcanti, O., Batz, C., Baur, L. A., Birney, S., Bryant, S., Buse, K., Cardel, M. I., Chugh, A., Cuevas, A., Farmer, M., Ibrahim, A., Kataria, I., … Yusop, S. (2024). Changing the global obesity narrative to recognize and reduce weight stigma: A position statement from the World Obesity Federation. *Obesity Reviews, 25*(1), Makale e13642. https://doi.org/10.1111/obr.13642

Orbach, S. (1998). *Fat is a feminist issue: The anti-diet guide for women* (Yeni baskı). Arrow Books.

Öztekin, H. (2015). Yeni medyada nefret söylemi: Ekşi Sözlük örneği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 8*(38), 925-936.

Pappas, N. C. J. (Ed.). *(2012). History and culture: Essays on the European past*. Athens Institute for Education and Research.

Pearl, R. L., & Puhl, R. M. (2018). Weight bias internalization and health: A systematic review. *Obesity Reviews, 19*(8), 1141-1163. https://doi.org/10.1111/obr.12701

Prohaska, A., & Gailey, J. A. (2010). Achieving masculinity through sexual predation: The case of hogging. *Journal of Gender Studies, 19*(1), 13-25. https://doi.org/10.1080/09589230903525411

Puhl, R. M., & Heuer, C. A. (2009). The stigma of obesity: A review and update. *Obesity, 17*(5), 941-964. https://doi.org/10.1038/oby.2008.636

Robinson, B. E., Bacon, L. C., & O'Reilly, J. (1993). Fat phobia: Measuring, understanding, and changing anti-fat attitudes. *International Journal of Eating Disorders, 14*(4), 467-480. https://doi.org/10.1002/1098-108X(199312)14:4%3C467::AID-EAT2260140410%3E3.0.CO;2-J

Romano, K. A., Heron, K. E., & Henson, J. M. (2021). Examining associations among weight stigma, weight bias internalization, body dissatisfaction, and eating disorder symptoms: Does weight status matter? *Body Image, 37*, 38-49. https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2021.01.006

Rubino, F., Puhl, R. M., Cummings, D. E., Eckel, R. H., Ryan, D. H., Mechanick, J. I., Nadglowski, J., Ramos Salas, X., Schauer, P. R., Twenefour, D., Apovian, C. M., Aronne, L. J., Batterham, R. L., Berthoud, H.-R., Boza, C., Busetto, L., Dicker, D., De Groot, M., Eisenberg, D., … Dixon, J. B. (2020). Joint international consensus statement for ending stigma of obesity. *Nature Medicine, 26*(4), 485-497. https://doi.org/10.1038/s41591-020-0803-x

Sezgin, D., & Yıldırım, İ. E. (2022). Obeziteli bireylerin gözünden Türkiye'de medyada obezite. *Uluslararası Toplumsal Bilimler Dergisi, 6*(2), 19-35. https://doi.org/10.30830/tobider.sayi.11.2

Strings, S. (2019). *Fearing the Black body: The racial origins of fat phobia*. New York University Press.

SturtzSreetharan, C., Brewis, A., Hardin, J., Trainer, S., & Wutich, A. (2021). *Fat in four cultures: A global ethnography of weight*. University of Toronto Press.

Toepfl, F., & Piwoni, E. (2015). Public spheres in interaction: Comment sections of news websites as counterpublic spaces. *Journal of Communication, 65*(3), 465-488. https://doi.org/10.1111/jcom.12156

Türk Dil Kurumu. (t.y.-a). Kilolu. *Güncel Türkçe Sözlük* içinde. 19 Şubat 2026 tarihinde https://sozluk.gov.tr/?kelime=kilolu adresinden erişilmiştir.

——————— .(t.y.-b). Obez. *Güncel Türkçe Sözlük* içinde. 19 Şubat 2026 tarihinde https://sozluk.gov.tr/?kelime=obez adresinden erişilmiştir.

Van Leeuwen, T. (2007). Legitimation in discourse and communication. *Discourse & Communication, 1*(1), 91-112. https://doi.org/10.1177/1750481307071986

Vartanian, L. R., Trewartha, T., & Vanman, E. J. (2016). Disgust predicts prejudice and discrimination toward individuals with obesity. *Journal of Applied Social Psychology, 46*(6), 369-375. https://doi.org/10.1111/jasp.12370

Wanniarachchi, V. U., Scogings, C., Susnjak, T., & Mathrani, A. (2022). Fat stigma and body objectification: A text analysis approach using social media content. *Digital Health, 8*, Makale 20552076221117404. https://doi.org/10.1177/20552076221117404

Weiner, B., Perry, R. P., & Magnusson, J. (1988). An attributional analysis of reactions to stigmas. *Journal of Personality and Social Psychology, 55*(5), 738-748. https://doi.org/10.1037/0022-3514.55.5.738

Weisell, R. C. (2002). Body mass index as an indicator of obesity. *Asia Pacific Journal of Clinical Nutrition, 11*(s8), S681-S684. https://doi.org/10.1046/j.1440-6047.11.s8.5.x

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. baskı). Seçkin Yayıncılık.

Etik kurul onayı: Etik kurul onayına ihtiyaç bulunmamaktadır.
Çıkar çatışması: Çıkar çatışması bulunmamaktadır.
Finansal destek: Finansal destek bulunmamaktadır.
Yazar Katkı Oranı: B. Baldaş Çakır (%50), E. Çakır (%50).

Ethics committee approval: There is no need for ethics committee approval.
Conflict of interest: There are no conflicts of interest to declare.
Financial support: No funding was received for this study.
Author contribution rate: B. Baldaş Çakır (50%), E. Çakır (50%).